

4 oktober®
– en del av Den Nya Valfärden

” Den verkliga arbetslösheten är idag 17,2%. Det innebär att 830 000 personer befinner sig i utanförskap. Sid 13–15

ÅR 2010 – NU ÖVER 950 000 LÄSARE

Bara företagare skapar nya, riktiga jobb

FÖR SVERIGES FÖRETAGARE är arbetsgivaravgifterna det största enskilda problemet. De sänkningar regeringen föreslagit är krångliga och otillräckliga. Halvera arbetsgivaravgifterna på en lönesumma upp till tre miljoner kronor, cirka 10 anställda – det ger resultat. SID. 12

NY POLITISK APPROACH TILL INTEGRITET SID 19

FLER RIKA MÄNNISKOR SKAPAR NYA JOBB SID 11

Så tycker våra politiker om företagarnas förslag

Företagare alltmer positiva till alliansregeringen

VAD TYCKER SVENSKA FÖRETAGARE om företagarklimatet? Har regeringen förbättrat det? Det senaste halvåret visar en markant förändring enligt den SKOP-undersökning som Den Nya Valfärden nu presenterar. SID. 12

På lagens sida mot myndigheterna

STATEN OCH KOMMUNERNA köper tjänster för cirka 500 miljoner kronor om året. Konkurrenskommissionen bevakar att det går rätt till. – Vi hjälper företag som råkat illa ut. Det gör att det kommer fler fall till domstol och vi får rättsläget klarlagt. Det är bra för framtiden, säger chefjurist Pär Cronhult. SID. 16

Krafttag mot korrupktion och mygel

VI TVINGAR FRAM EN FÖRÄNDRING genom att uppmärksamma konkreta fall av kommunalt maktmissbruk och driva ärendena både i svenska domstolar och i EU-kommissionen. Sverige kan inte i längden strunta i EU:s bestämmelser, anser Micha Velasco, Företagarombudman. SID. 18

Inför valet har Den Nya Valfärden undersökt riksdagens nuvarande ledamöters inställning till företagarpolitiken. Vi skickade dem en enkät och bad dem

ta ställning till fem förslag som vi efter samtal med ett stort antal företagare över hela Sverige bedömer angelägna för företagarklimatet.

LÄS MER PÅ SIDORNA 6–11

Ökad kunskap i skolan

Valets 10 viktigaste frågor

1. NYA JOBB I NÄRINGSLIVET
2. SVERIGES BNP MÅSTE ÖKA
3. ÖKA SVERIGES TILLVÄXT
4. HÖJ KUNSKAPSNIVÅN
5. SKAPA BRA KLIMAT FÖR NYA FÖRETAG
6. BÄTTRE PRIVATEKONOMI
7. BEKÄMPA UNGDOMSARBETSLÖSHETEN
8. FLER INVANDRARE I ARBETE
9. SLUMMEN I FÖRORTERNA
10. FÅ BUKT MED VÅLDSBROTTE

LÄS MER PÅ SIDORNA 4–5

Tidningen du håller i handen ges ut av 4 oktober – en del av Den Nya Valfärden

Omslagsfoton: Istockphoto

Foton och illustrationer: Istockphoto och Den Nya Valfärden

Skribenter: Lars Abelin, Patrik Engellau, Gisela Chand, Christopher Jarnvall och Catherine Engellau

Form & Produktion: The Factory of Design, www.thefactoryofdesign.se

Tryck: Dagens Nyheter 2010

den nya välfärden

Adress: Box 5625, 114 86 Stockholm

Besöksadress: Danderydsgatan 10

Telefon: 08-545 038 10

E-mail: info@dnv.se

Hemsida: www.dnv.se

Vilka är vi?

Den Nya Valfärden är partipolitiskt oberoende. Våra förslag präglas av en positiv människosyn. Vi menar att det blir bättre om makt och pengar flyttas från valda ombud till medborgarna själva. Vårt signum är nytänkande och djärvhet i kombination med trovärdighet och kompetens.

Sedan 1988 har vi presenterat konkreta förslag för ett företagavänligare Sverige och för en ny välfärd. Hittills har vi publicerat ett sextiotal skrifter.

För en företagare finns det mycket att önska. Vi säger: förbättra företagarklimatet, halvera arbetsgivaravgifterna åtminstone för upp till tio anställda, förändra arbetsrätten så att det blir mindre riskabelt att anställa folk.

Dessutom har vi startat Konkurrenskommissionen och Företagarombudsmannen för att få ordning på offentliga upphandlingar och för att hjälpa företagare i nöd.

Den personliga integriteten är en del av demokratin. Vi har startat Integritetsombudsmannen till skydd för medborgarnas privatliv. Onödig övervakning ska vi inte ha.

Vår röst behövs. Vi försöker göra något åt sakerna. Och det gör vi – med god hjälp av Sveriges företagare!

4 oktober har sitt ursprung i den stora manifestationen mot löntagarfonderna som genomfördes för 25 år sedan. Verksamheten drivs nu av stiftelsen Den Nya Valfärden, som är en opinionsbildande tanke- och handlingsmedja och arbetar för demokrati, välfärd och företagande.

5 POLITIKER – SLUTA FÖRNEKA PROBLEMEN

Sveriges politiker väljer att sopa våra ödesfrågor under mattan. Trots allt sämre skolresultat och trots ökande slum i förorterna för politikerna inte upp frågorna till ytan.

6 FEM FÖRSLAG OM FÖRETAGANDE

Vi föreslår bland annat halverade arbetsgivaravgifter, vissa förändringar i arbetsrätten och minskat regelkrångel. Läs om riksdagsmännens syn på våra fem viktigaste förslag.

8 RIKSDAGSPARTIERNAS SYN PÅ FÖRSLAGEN

Riksdagspartiernas syn på Den Nya Valfärdens förslag för ett bättre företagarklimat varierar. Vi har betygssatt svaren och listat resultatet. Parti för parti.

13 VARIFRÅN KOM UTANFÖRSKAPET

Sedan sysselsättningen i näringslivet stagnerade användes den offentliga sektorn som sysselsättningsmaskin så länge det gick. Efter det har en tredje sektor växt fram. Utanförskapet.

14 VAR FINNS DEN DOLDA ARBETSLÖSHETEN?

Ibland talar man om den "öppna arbetslösheten". Det finns också en som är dold. Den Nya Valfärden reder ut siffrorna och grupperna som döljer sig bakom den dolda arbetslösheten.

17 EURODOCS OMÖJLIGA KAMP

Souheil Bcheri fick kämpa mot Skatteverket ända upp i Regeringsrätten för att tvinga verket att genomföra en offentlig upphandling, men verket vägrar följa rättens dom.

19 NYA KONKURRENSLAGEN TRÄDDE I KRAFT 1 JANUARI

Företagarombudsmannen har länge efterfrågat metoder att hindra Sveriges kommuner från att konkurrera med privata företag på orättvisa villkor. Nu har den nya lagen kommit.

20 FÖRETAGAROMBUDSMANNEN GRANSKAR

Sveriges kommuner bryter mot lagen. Det handlar bland annat om olagliga konkurrerande bolag och försäljning av egendom till underpris. Läs om några av Företagarombudsmannens fall.

22 DET HÄNDER SAKER I DEN SVENSKA SJUKVÅRDEN

Det är 15 år sedan Den Nya Valfärden började utveckla sjukvårdsförslaget Hälso- och sjukvårdsföretagsmodellen. Nu ser en sjukvårdspeng ut att kunna bli möjlig i framtiden.

Miljonuppropet
– för jobbets skull

Stöd kampen, gå in på:

www.4oktober.se/miljonuppropet

Fortfarande finns nära en miljon människor i utanförskap. Utanförskapet är ett tecken på att ekonomin inte lyckas utnyttja den arbetskraft som står till förfogande. Den offentliga sektorn kommer inte att kunna anställa särskilt många fler. Fler jobb i näringslivet är enda chansen att komma till rätta med utanförskapet.

Miljonuppropet kräver en halvering av arbetsgivaravgiften för alla företag. I varje fall på en lönesumma upp till tre miljoner kronor, motsvarande cirka 10 anställda per företag.

Företagare, anställda och arbetssökande, alla vi som drabbas efterlyser en sysselsättningspolitik värd namnet. **Sverige behöver en miljon nya jobb – bara företagare skapar riktiga jobb.**

Åter igen entreprenörskap

JODÅ, DET FINNS MYCKET VI HAR anledning att vara stolta över och värna om i dagens Sverige och övriga Europa. Vi är välmående: om EU varit ett enda land hade det legat på plats 41 av världens omkring 220 länder i BNP per capita-ligan. Ingen topplacering förstås, men i alla fall i den bästa femtedelen. Sverige ligger på plats 28 och kvalar nästan in bland bästa tiondelen. Sverige är bra på jämställdhet och mänskliga rättigheter. Vi månar om de svaga och om naturen. Stor ära till oss för det. Landet är vackert och svenskarna är hyggliga människor.

Men vi lever i den allmänna välfärdens brittsommar. Triumferna är ofta som störst när sönderfallet redan satt in; andra världskriget var det brittiska imperiets höjdpunkt och samtidigt början till dess slut. F.d statssekreteraren Per Borg har räknat fram att Sveriges offentliga sektor skulle behöva en inkomstförstärkning på 150 miljarder kronor om året för att säkra välfärden, pengar som inte finns. Utredning efter utredning tillsätts med uppgift att tänka ut hur staten ska få fram resurser i den storleksordningen. I Globaliseringsrådets slutrapport föreslås exempelvis att pensionsåldern ska höjas för att folk ska arbeta mer och på så vis betala mer i skatt så att välfärden ska kunna finansieras. Enligt en rapport från Sveriges Kommuner och Landsting kommer ytterligare 200 miljarder kronor att behövas till år 2035. För att få fram dessa medel vill politikerna bakom förslaget höja kommunalskatten med 13 kronor.

NÄR JAG JOBBADE MED BISTÅND i Afrika för trettio år sedan trodde alla att det typiska u-landsproblemet – dualekonomi; alltså att en del av befolkningen lever väl och västerländskt medan en annan del lever i misär, slum och utslagning – skulle försvinna och u-länderna utvecklas till att bli normala välintegrerade i-länder. Jag föreställde mig tvärtom att i-länderna skulle utvecklas till dualekonomier. Nu är vi praktiskt taget där. Sverige har fått slum, utslagning och till synes oöverbyggbara sociala klyftor – och politikerna står handfallna. Bidragssystemet döljer i någon mån sanningen, men om dagens bekymrade utredare spår rätt och välfärdsstaten inte får sina pengar framöver kommer dualekonomi att framträda i skräm-

mande synlighet. Förresten har det redan börjat: räkna det växande antalet tiggare i Stockholms centrum, betänk upploppen i Rosengård och Rinkeby, studera inkomst- och förmögenhetsstatistiken som visar just på växande klyftor.

FUNDAMENTALPROBLEMET är sysselsättningen. Visst kan det finnas konflikter inom ett folk med full sysselsättning, men där handlar det om grupper som trots allt behöver varandra. När dualekonomi slagit till med full kraft etableras en helt ny typ av sociala relationer. Sverige uppdelas i två världar, socialt, kulturellt, geografiskt och förstås ekonomiskt. Det är två världar som inte har något gemensamt och som inte behöver varandra. Jo, de utslagna behöver de sysselsatta för sin försörjning, men de sysselsatta behöver inte de utslagna. Varför ska de sysselsatta då försörja de utslagna? Kanske för att slippa våld, kravaller och bränder (vilket visar att bråken kan ha sin obehagliga rationalitet).

Det finns ingen annan lösning på Sveriges framväxande problem än fler jobb. Under de senaste sextio åren har antalet jobb i den privata sektorn minskat trots att befolkningen ökat med en tredjedel. Den offentliga sektorn fördubblades mellan 70- och 90-talen, men sedan dess är det slut med expansionen där. I stället har vi fått utanförskapet som är ett namn på försörjning under annan rubrik än sysselsättning. Nu har alliansregeringen bestämt att även utanförskapet ska bort. Vart ska folk ta vägen för att hitta sin försörjning?

DET FINNS INGEN ANNAN LÖSNING än fler jobb i den privata sektorn. När jag säger detta brukar de konventionella skriva på sig. Ja, men så kategorisk kan man väl inte vara, säger de. Jo, det kan man och det måste man. Ingen, utom ett antal verklighetsfrämmande statskramare, har presenterat några andra lösningar. Om inte annat borde försiktighetsprincipen, som är så omhuldad i miljösammanhang, tala för en målmedveten och helhjärtad satsning på fler jobb i privat sektor. För om denna "enda" lösning faktiskt visar sig vara den enda lösningen, hur går det då om man inte satsat på den?

Fler jobb i den privata sektorn åstadkoms av företagare, entreprenörer. Det finns ingen annan metod.

Ja, men så kategorisk kan man väl inte vara, invänder de konventionella återigen. Vadå, vad ska företagarna tillverka? Hur ska det kunna tillverkas mer när vi redan har allt? De konventionellas fantasi räcker inte till för att de ska föreställa sig – inte några konkreta nya varor och tjänster, det hade varit för mycket begärt – ens tanken att utveckling faktiskt är möjlig och att svenska folkets samlade tankekraft och entreprenörskap kan lyfta oss till nya höjder av välstånd.

DEN SORTENS KONVENTIONELL inskränkthet styr tyvärr svensk politik. Hur mycket det än pratas från alla håll om att företagare är hjältar och att vi ska satsa på entreprenörskap så görs det knappt något för att förbättra företagarklimatet. (Och av det som görs är en del kontraproduktivt. Ett exempel på detta kom för ett par månader sedan i form av en "trygghetsreform" för företagare som innebar att egenföretagare skulle få sju karensdagar i stället för en. Vid närmare betraktande visar det sig vara en trygghetsreform för staten eftersom staten enligt utredningen bakom förslaget anser att företagarna "missbrukar" systemet genom att vara sjuka just sju dagar och palla sig tillbaka till jobbet den åttonde dagen när det krävs läkarintyg.)

Det här kan inte fortsätta hur länge som helst. Svensk politik kommer förr eller senare att anpassa sig till vad som är objektivt nödvändigt och politiken redan erkänt genom sin hittills oförverkligade retorik. Det kommer att inrättas en ordning som inte bara till namnet, utan också till gagnet, är ägnad att förbättra företagarklimatet. Då talar vi om rejäla åtgärder som företagare och potentiella företagare verkligen märker, inte om någon skattesänkning i tiondels procent-klassen.

När ledande politiker slutar tala om företagsamheten som ett "särintresse" börjar vi komma på rätt spår. Företagsamheten är grunden för nationens välstånd.

DEN SOM VILL FRÄMJA entreprenörskapet inser det orimliga i att en företagare kanske under mycket lång tid ska tvingas försörja en anställd som han inte vill ha kvar. Därför måste LAS bort. Lika orimligt är det att en företagare med en sjuk anställd själv kan tvingas jobba utan lön eftersom bolagets intäkter i första hand ska gå till den anställdes sjuklön. (Också om företagaren själv är sjuk går bolagets intäkter i första hand till att försörja den anställda medan företagaren blir utan ersättning.) Därför måste sjuklöneperioden bort. Och vill man motivera företagare att anställa är inget viktigare än att sänka kostnaderna för att anställa. Därför bör arbetsgivaravgifterna halveras, åtminstone för små företag. Fåmansbolagsreglerna är krångliga och orättvisa och har som enda syfte att diskriminera mot företagare och bör upphävas. Den utlovade avvecklingen av regelkrånglet måste bli av. Listan kan göras hur lång som helst. Och sådana reformer är inget företagarna ska vara tacksamma för. Det är alla andra som ska vara tacksamma mot företagarna. De kommer att lösa Sveriges fundamentalproblem.

ALTERNATIVET TILL DENNA FÖRÄNDRING är fortsatt kräftgång för Sverige. Världshistoriens spår förskräcker delvis. För varje nation som lyssnat till framtidens kallelse finns en annan som av beundran inför det bestående har slagit dövörat till och bestämt sig för att tacka nej till utvecklingen. Valet är vårt.

Patrik Engellau

PATRIK ENGELLAU
ordförande, Stiftelsen Den Nya Välfärden

1 NYA JOBB I NÄRINGS-LIVET

UNDER DE SENASTE 60 åren har sysselsättningen i näringslivet minskat från cirka 3,3 miljoner anställda till strax under tre miljoner trots att befolkningen har ökat med ungefär en tredjedel. Hela sysselsättningsökningen har legat i den offentliga sektorn. Men numera kan den offentliga sektorn inte längre fungera som sysselsättningsmotor och därför behöver fler människor jobb i den privata sektorn.

2 SVERIGES BNP MÅSTE ÖKA

1970 VAR SVERIGE det fjärde rikaste landet i världen räknat som bruttonationalprodukt per person (BNP/capita). I dag har Sverige fallit till 28:e plats. Om vi hade behållit vår fjärdeplacering skulle BNP/capita vara omkring 165 000 kronor högre än vad det är i dag. Det betyder att varje svensk normalfamilj skulle ha haft omkring 60 000 kronor i månaden efter skatt att röra sig med i stället för cirka 32 000 kronor som nu.

3 ÖKA SVERIGES TILLVÄXT

ATT SVENSKARNA TAPPAT så mycket i möjliga inkomster beror på att den svenska tillväxten sackat av och att andra länder utvecklas fortare. Efter andra världskriget fram till 1970 växte den svenska ekonomin med 3,6 procent per år. Därefter har tillväxten i snitt legat på 2,1 procent per år. Under de senaste åren har Sverige tillhört den långsammast växande tiondel av världens ekonomier.

4 HÖJ KUNSKAPS-NIVÅN

UNDER DE SENASTE tjugo åren har svenska skol-elever sackat efter i sin kunskapsutveckling när man gör jämförelser med elever från andra välbärgade länder. Svenska elever ligger i dag långt under genomsnittet i ämnen som matematik och fysik. Det är särskilt de duktigaste eleverna som tappar mark. Detta trots att Sverige satsar mer pengar på skola och undervisning än snittet av jämförbara länder.

Valets 10 viktigaste

Ungefär 1970 var Sverige på topp. Vi var det fjärde rikaste landet i världen. Ungdomar som gick ut skolan behövde inte oroa sig för arbetslöshet. Näringslivet blomstrade. Sverige upplevde sig som – och var! – ett föredöme för en hel värld.

Nu är det inte längre så. Sedan lång tid tillbaka sjunker Sverige i internationella mätningar, det må gälla bruttonationalprodukt per capita, matematik-kunskaper bland 15-åringar eller andelar av befolkningen som belnner sig i olika typer av utanförskap.

Sverige har problem.

Patrik Engellau, ordförande i Den Nya Valfärden, och Thomas Gür, skribent, politisk kommentator och företagare, tar upp Sveriges ödesfrågor i skriften "Låt dem inte komma undan – 10 viktiga frågor till Sveriges politiker". Det är frågor som gäller de grundläggande förhållanden som avgör vårt välstånd som land, som familjer och som enskilda individer.

5 SKAPA BRA KLIMAT FÖR NYA FÖRETAG

NYFÖRETAGANDET I SVERIGE är betydligt svagare än i jämförbara länder utom Japan och Belgien. Problemet med det låga nyföretagandet är att det svenska företagarklimatet inte upplevs som tillräckligt gynnsamt av potentiella företagare, visar den utvärdering som Den Nya Valfärden gjort under tio år om svenskarnas vilja till att starta och driva småföretag. Slutsatsen är att potentiella entreprenörer drar sig för att starta företag när de uppfattar att företagarklimatet är dåligt. En av regeringens främsta uppgifter blir därför att se till att skapa ett bättre företagarklimat, för att få bukt med frågor som arbetslöshet och utanförskap.

6 BÄTTRE PRIVAT-EKONOMI

EN STOR MAJORITET av svenska familjer saknar egen ekonomisk säkerhet för akuta utgifter, vilket gör dem beroende av lån eller bidrag från det offentliga om något oförutsett inträffar. Tar man bort värdetegringen på fastigheter har svensken i gemen blivit fattigare. Sverige är ett land med en majoritet egendomslösa och ett mycket litet antal extremt rika hushåll. Den internationella förmögenhetsstatistik som finns – och som avser läget i nio OECD-länder – visar att svenskarna är jämförelsevis fattiga. Sverige är det land av de undersökta som uppvisar den största ojämlikheten i förmögenhetsfördelningen, ett fåtal har det alltså väldigt gott ställt medan många inte har reserver för att ens klara akuta utgifter.

7 BEKÄMPA UNGDOMS-ARBETSLÖSHETEN

UNGDOMSARBETSLÖSHETEN fortsätter att öka i Sverige. I dag befinner sig omkring 40 procent av ungdomarna (15–24 år) – över en kvarts miljon människor – i arbetslöshet. I jämförelse med andra länder i vår närhet tillhör Sverige de länder som har den högsta ungdomsarbetslösheten. Ungdomsarbetslösheten är dubbelt så hög i Sverige som i exempelvis Danmark. Den svenska ungdomsarbetslösheten ligger en bra bit över snittet för EU-länderna. Bara fem andra EU-länder (Spanien, Slovakien, Irland, Italien och Ungern) har högre arbetslöshet bland ungdomar än Sverige i dag.

8 FLER INVANDRARE I ARBETE

ALLT FLER INVANDRARE hamnar utanför arbetsmarknaden. Det är ett problem som funnits i decennier och förvärras med tiden. Sverige förmår inte att erbjuda nyanlända invandrare möjlighet till egenförsörjning i samma utsträckning som tidigare. Oavsett om man tittar på tal för arbetslösheten, för deltagandet i arbetskraften, för sysselsättningen eller för andelen i arbete är invandras situation avsevärt sämre än inföddas i Sverige. Den mörka bilden är särskilt dystert i invandrantäta bostadsområden. Den verkliga arbetslösheten för utrikes födda boende i Sverige är i dag 30 procent – över 200 000 personer i arbetsför ålder (20–64 år).

frågor!

9 SLUMMEN I FÖRORTERNA

I DAG FINNS DET flera förorter i storstäderna till vilka brandkår och ambulans måste åka med poliseskort för att undkomma stenkastning och sabotage. Ibland vågar inte ens polisen själva ta sig till vissa förorter för att gripa brottslingar eller för att förhindra brott. Sedan drygt tio år tillbaka har den här typen av helt nya våldsbrott kommit att rapporteras allt mer frekvent från olika delar av landet, främst från invandrantäta förorter i de större städerna. Utanförskapet – i form av hög arbetslöshet, låga inkomster, låga skolresultat och lågt valdeltagande – i dessa områden har ökat.

10 FÅ BUKT MED VÅLDSBROTTE

SÄVÄL VÅLDSBROTTE som egendomsbrotten har ökat kraftigt i Sverige under de senaste decennierna. Enligt Brottsförebyggande rådet, Brå, har antalet anmälda våldsbrott – definierat som mord, dråp, misshandel, våldtäkt, fridskränkning, kvinnofridskränkning samt rån och våld mot tjänsteman – ökat från cirka 78 000 anmälningar år 2000 till över 111 000 anmälningar 2009, alltså med mer än 40 procent. Misshandel står för en mycket stor del av anmälningarna. Under perioden har misshandelsanmälningarna ökat från cirka 60 000 till närmare 86 000, också med drygt 40 procent.

Brå påstår ibland att ökningen av antalet anmälningar beror på ökad anmälningsbenägenhet, inte på någon faktisk ökning. Men Engellau och Gür har undersökt detta och kommit fram till att Brå har fel på den punkten: det handlar om faktisk ökning av våldsbrotten.

Sluta förneka problemen!

Det är dags att sluta förneka Sveriges problem och föra upp de viktigaste frågorna i debatten.

Det menar författarna Patrik Engellau och Thomas Gür, som står bakom boken "Låt dem inte komma undan – tio viktiga frågor till Sveriges politiker".

Författarna/debattörerna pekar ut de tio viktigaste frågorna (se uppställningen här bredvid) som är livsviktiga för Sverige och bör lyftas upp på den politiska agendan. Det handlar om nya jobb i näringslivet, Sveriges BNP, tillväxten, kunskapsnivån, företagsklimatet, privata ekonomin, jobb för unga, de nedslitna förorterna, jobb för invandrare och våldsbrotten.

I boken poängterar Patrik Engellau och Thomas Gür att det är frågor som dessa som bör hamna i fokus i debatten om Sveriges problem och det svenska samhällets framtida utveckling – i stället för frågor av symbolkaraktär eller frågor av betydligt lägre rang.

Den främsta avsikten med boken är att belysa de viktiga samhällsproblemen och vad författarna anser vara allvarliga tillkortakommanden och uppenbara funktionsfel i Sverige.

Den främsta adressaten för dessa frågor är naturligt nog våra folkvalda politiker och de politiska partier som de företräder. Våra förtroendevalda söker just vårt förtroende och vårt mandat för att komma till makten och de är därför skyldiga svar på frågor från oss väljare.

Huvuddelen av de problem som författarna tar upp i boken är olika återspeglningar av ett och samma grundproblem: Sverige

»Grundproblemet: Sverige utvecklas inte längre lika snabbt som tidigare.«

utvecklas inte längre lika snabbt som tidigare. Det leder bland annat till att vi sacker efter i välbefinningsutveckling i jämförelse med omvärlden. Svenskar har inte egna pengar som buffert för sin trygghet. Det mer eller mindre permanentade utanförskapet bland invandrare är alla i olika grad kopplade till att det inte uppstår några nya jobb i näringslivet samtidigt som den gamla vägen att skapa arbete och sysselsättningstillfällen i den offentliga sektorn har nått vägs ände.

Patrik Engellau och Thomas Gür utger sig inte för att ha lösningar för varje enskilt problem. Däremot pekar de ut den färdriktning som de anser behövs och de ansatser med vilka man bör söka lösningarna.

Den viktigaste delen i den färdriktningen är att inse att bara företagare kan skapa nya, riktiga jobb!

Författarna menar att den situation som Sverige i dag befinner sig i är ny för landets politiker. De beprövade metoderna att hantera arbetslösheten fungerar helt enkelt inte längre. Alla samhällsaktörer är mer

eller mindre överens om att de nya jobben måste uppstå i nya och växande företag. Ett stort problem att genomföra dessa nya jobb är att det svenska företagarklimatet inte upplevs som tillräckligt gynnsamt av potentiella företagare.

I de regelbundna opinionsundersökningar som Den Nya Valfärden gjort har allmänheten fått besvara följande fråga: "I Sverige pågår en debatt om företagarklimatet, det vill säga om det råder gynnsamma eller ogynnsamma villkor för företag i Sverige i dag. Anser du att företagarklimatet för den som själv vill starta och driva småföretag i Sverige i dag är mycket gynnsamt, gynnsamt, varken/eller, ogynnsamt eller mycket ogynnsamt?" Resultatet av dessa undersökningar

har visat på tydliga brister i företagandets villkor. Potentiella entreprenörer drar sig helt enkelt för att starta företag för att de uppfattar att företagarklimatet är ostadigt.

Eftersom problemen (den höga arbetslösheten för unga och invandrare, slummen i förorterna, våldsbrotten) i Sverige i dag kan kopplas till brist på jobb i näringslivet blir en av politikernas främsta uppgifter att se till att företagarklimatet blir bättre, hävdar Patrik Engellau och Thomas Gür.

Författarnas önskemål är att landets politiker besjälades av en ny anda baserad på tilltro snarare än förnekelse av de verkliga problemen samt misstänksamhet mot folket och att vi som väljare också uppmuntrade och belönade en sådan inställning från dem. Sverige behöver beslutsfattare som beslutsamt och trotsigt artikulerar en ny syn på medborgarna:

Ja, vi klarar av våra egna och Sveriges problem; ja vi kan! □

Beställ boken gratis på bestall@dnv.se

Så svarar politikerna på frågor om företagande

Inför valet har Den Nya Valfärden undersökt riksdagens nuvarande ledamöters inställning till företagarpolitiken. Vi skickade dem en enkät och bad dem ta ställning till fem förslag som vi efter samtal med ett stort antal företagare över hela Sverige bedömer angelägna för företagarklimatet.

DE 5 FÖRSLAGEN ÄR:

1. HALVERADE ARBETSGIVARAVGIFTER PÅ EN LÖNESUMMA UPP TILL TRE MILJONER
2. FÖRLÄNGD PROVTJÄNSTGÖRING UPP TILL 12 MÅNADER
3. EN VECKAS SJUKLÖN
4. ENKLARE SÄGA UPP AV PERSONLIGA SKÄL
5. MER FART I DEN UTLOVADE AVREGLERINGEN

Ledamöterna fick markera sin inställning till varje förslag på en femgradig skala, där 1 betydde att de var helt ovilliga att stödja förslaget och 5 betydde att de helhjärtat stödde förslaget. Den som totalt ogillade alla förslagen fick på så vis 5 poäng och den som helt stödde alla förslagen fick 25 poäng. Hur många poäng de olika ledamöterna tog framgår här bredvid.

Ledamöterna kunde också lämna egna kommentarer. En del av kommentarerna redovisas på sid 9. De fullständiga svaren finns på www.dnv.se/val2010.

Folkpartiets särställning beror på att partikansliet avgav ett kollektivt svar för alla utom fyra ledamöter, som svarade individuellt. Svaren från övriga partier var individuella. Ett antal rödgröna ledamöter kom dock med exakt likalydande kommentarer, vilket tyder på viss samordning.

Mäter frågorna verkligen ledamöternas inställning till företagarpolitiken? Den moderate ledamöten Hans Wallmark skrev så här i en kommentar: "Det vanskliga med enkäter är att de gärna blir digitala – nyanser går förlorade. Politik handlar ofta om avvägningar." Det är sant. Det är tänkbart

att några kandidater är brinnande företagare utan att uppskatta just de förslag vi presenterar. Å andra sidan är våra förslag väl förankrade bland Sveriges företagare sedan många år, så de svar ledamöterna avgett ger rimligtvis en hygglig bild av deras inställning.

Av ledamöternas kommentarer framgår att många befinner sig ganska långt bort från företagarens vardag. Ett exempel: Ett stort antal kommentarer går ut på att frågan om förlängd provanställning är överspelad eftersom alliansregeringen inrättat möjligheter till visstidsanställning upp till 24 månader. I verkligheten är detta något helt annat. En provanställning kan avbrytas när som helst utan krångel för arbetsgivaren. Om den provanställda efter två månader inte visar sig passa har han bara kostat två månadslöner. Men om vederbörande är visstidsanställd på exempelvis 12 månader och efter två månader inte visar sig passa har han normal anställningstrygghet perioden ut och kan inte sägas upp annat än med hänvisning till arbetsbrist eller motsvarande, vilket i allmänhet är mycket besvärligt och ibland ogörligt. Några månadslöner hit eller dit kan betyda mycket för en arbetsgivare. □

Att vara liberal är att vara kluven

Så sa den tidigare folkpartiledaren Gunnar Helén. Han visste knappt hur rätt han hade.

Av 28 folkpartistiska ledamöter svarade fyra individuellt. Dessa fyra svar ligger alla kring 20 poäng. För de övriga 24 ledamöterna har partikansliet avgivit tre stycken olika kollektivsvar.

Det första kollektivsvaret gav 19 poäng. Efter en kort tid återkom partikansliet och lät meddela att det hade ändrat uppfattning om vad ledamöterna ansåg. Partikansliet hade talat med en framstående folkpartistisk riksdagsman som hade helt andra synpunkter än de först angivna. Partikansliet utgick ifrån att de övriga ledamöterna instämde med den framstående partikamraten och skickade därför in ett nytt kollektivsvar.

Detta andra kollektivsvar för de 24 ledamöterna som inte svarat individuellt gav 12 poäng, alltså under vänsterpartiets 12,8.

4 oktober-tidningen blev förbryllad. Kunde det verkligen vara möjligt att folkpartiet hade samma uppfattning i företagärfrågor som Ohly? Frågan ställdes till partikansliet.

Då kom ett tredje ursäktande kollektivsvar enligt vilket partikansliet visserligen hade svarat på ett visst sätt men egentligen vid närmare eftertanke inte menat det utan i stället menat som det första kollektivsvaret. Därmed var folkpartiet tillbaka på 19 poäng.

Liberalism tycks inte bara medföra kluvenhet, utan även toppstyre och vänlig vimsighet.

»Centerpartiet är det parti som är mest positivt till förslagen och Vänsterpartiet är det parti som är mest negativt.«

Vi kunde också räkna ut genomsnittspoäng för partierna. Så här många poäng tog respektive parti av 25 möjliga:

 Centerpartiet	21,3
 Kristdemokraterna	20,9
 Moderaterna	19,5
 Folkpartiet	19,0
 Miljöpartiet	14,3
 Socialdemokraterna	13,6
 Vänsterpartiet	12,8

Svarsfrekvensen varierar mellan partierna. Så här stor andel av partiernas ledamöter svarade på någon eller alla frågor i enkäten i procent (efter tre påminnelser):

 Folkpartiet (kollektivsvar)	100 %
 Centerpartiet	68 %
 Vänsterpartiet	64 %
 Kristdemokraterna	58 %
 Miljöpartiet	47 %
 Moderaterna	45 %
 Socialdemokraterna	17 %

De riksdagsledamöter som inte visat något som helst intresse för företagarfrågorna och ignorerat att svara finns på:
www.dnv.se/val2010

Individuella betygslistor; rangordnade per parti och per ledamot

Ledamöterna fick markera sin inställning till varje förslag på en femgradig skala, där 1 betydde att de var helt ovilliga att stödja förslaget och 5 betydde att de helhjärtat stödde förslaget. Den som totalt ogillade alla förslagen fick på så vis 5 poäng och den som helt stödde alla förslagen fick 25 poäng. Endast de ledamöter som svarat på alla fem frågor finns med i sammanställningen nedan. De ledamöter som svarat på fyra eller färre frågor finns på: www.dnv.se/val2010

 Centerpartiet	21,3
Stefan Tornberg, Norrbottens län	24
Staffan Danielsson, Östergötlands län	23
Johan Linander, Skåne läns södra	23
Lennart Pettersson, Skåne län västra	23
Eva Selin Lindgren, Göteborgs kommun	23
Annie Johansson, Jönköpings län	22
Sofia Larsen, Örebro län	22
Birgitta Sellén, Västernorrlands län	21
Roger Tiefensee, Södermanlands län	21
Maria Kornevik Jakobsson, Västra Götalands län västra	20
Annika Carlsson, Västra Götalands län norra	20
Gunnel Wallin, Skåne läns norra + östra	20
Anders Åkesson, Kalmar län	20
Fredrik Federley, Stockholms kommun	19
Per Lodenius, Stockholms län	19

 Kristdemokraterna	20,9
Otto von Arnold, Skåne läns södra	23
Annelie Enochson, Göteborgs kommun	23
Anders Andersson, Kalmar län	22
Inger Davidson, Stockholms kommun	22
Emma Henriksson, Stockholms kommun	22
Eva Johansson, Kronobergs län	22
Irene Oskarsson, Jönköpings län	22
Else-Marie Lindgren, Västra Götalands läns södra	21
Holger Gustafsson, Västra Götalands läns östra	20
Liza-Maria Norlin, Västernorrlands län	20
Michael Anefur, Skåne läns norra + östra	19
Dan Kihlström, Värmlands län	19
Desirée Pethrus Engström, Stockholms kommun	19
Lars Gustafsson, Hallands län	18

 Moderaterna	19,5
Ulrika Karlsson, Uppsala län	24
Gustav Nilsson, Blekinge län	23
Mats Sander, Skåne läns västra	23
Staffan Anger, Västmanlands län	22
Lisbeth Grönfeldt Bergman, Göteborgs kommun	22
Walburga Habsburg Douglas, Södermanlands län	22
Isabella Jernbeck, Stockholms län	22
Anna König Jerlemyr, Stockholms kommun	22
Olof Lavesson, Malmö kommun	22
Nils Oskar Nilsson, Stockholms län	22
Fredrik Schulte, Stockholms län	22
Staffan Appelros, Malmö kommun	21
Gunnar Axén, Östergötlands län	21
Per Bill, Uppsala län	21
Anna Tenje, Kronobergs län	21
Hans Wallmark, Skåne läns norra + östra	21
Marie Weibull Kornias, Skåne läns västra	21
Ulf Berg, Dalarnas län	20
Gustav Blix, Stockholms kommun	20
Anders Hansson, Skåne läns södra	20
Bengt-Andes Johansson, Jönköpings län	20
Betty Malmberg, Östergötlands län	20
Andreas Norlin, Östergötlands län	20
Marietta de Pourbaix-Lundin, Stockholms län	20
Lars-Arne Staxäng, Västra Götaland västra	20
Magdalena Andersson, Jönköping	19
Jan Ericson, Västra Götalands läns södra	19
Ulf Grape, Västerbottens län	19
Göran Montan, Skåne läns norra + östra	19
Anne-Marie Pålsson, Skåne läns södra	19
Ewa Thalén Finné, Skåne läns södra	19
Anti Avasan, Stockholms län	18
Sven Yngve Persson, Skåne läns västra	18
Margareta Pålsson, Skåne läns norra + östra	18
Mats Gerdau, Stockholms län	17
Helena Riviére, Stockholms kommun	17
Lars Hjalmered, Göteborgs kommun	16
Hillevi Engström, Stockholms län	12

 Folkpartiet	19,0
Jan Ertsborn, Hallands län	20
Tina Acketoft, Skåne läns västra	19
Christer Nylander, Skåne läns norra + östra	19
Johan Pehrson, Örebro län	19
Gunnar Andrén, Stockholms län	19
Gulan Avci, Stockholms kommun	19
Hans Backman, Gävleborgs län	19
Helena Bargholtz, Stockholms län	19
Agneta Berliner, Västmanlands län	19
Anita Brodén, Västra Götalands län norra	19
Emma Carlsson Löfdahl, Jönköpings län	19
Eva Flyborg, Göteborgs kommun	19
Karin Granbom Elison, Östergötlands län	19
Liselott Hagberg, Södermanlands län	19
Solveig Hellquist, Västernorrlands län	19
Nina Larsson, Värmlands län	19
Camilla Lindberg, Dalarnas län	19
Marina Lundqvist-Brömsler, Västerbottens län	19
Nina Lundström, Stockholms län	19
Fredrik Malm, Stockholms kommun	19
Ulf Nilsson, Skåne läns södra	19
Lars Tysklind, Västra Götalands läns västra	19
Erik Ullenhag, Uppsala län	19
Barbro Westerholm, Stockholms län	19
Allan Widman, Malmö kommun	19
Cecilia Wigström, Göteborgs kommun	19
Christer Winbäck, Västra Götalands läns östra	19
Carl B Hamilton, Stockholms kommun	12

 Miljöpartiet	14,3
Per Bolund, Stockholms kommun	20
Ulf Holm, Skåne läns södra	17
Jan Lindholm, Dalarnas län	16
Max Andersson, Göteborgs kommun	15
Bodil Ceballos, Göteborgs kommun	15
Helena Leander, Uppsala län	15
Thomas Nihlén, Västerbottens län	15
Gunvor G Ericson, Södermanlands län	14
Mats Pertoft, Stockholms län	12

 Socialdemokraterna	13,6
Luciano Astudillo, Malmö kommun	17
Fredrik Lundh Sammeli, Norrbottens län	17
Jennie Nilsson, Hallands län	16
Hans Stenberg, Västernorrlands län	16
Agneta Gille, Uppsala län	15
Jörgen Hellman, Västra Götalands läns norra	15
Billy Gustafsson, Östergötlands län	14
Thomas Strand, Jönköpings län	14
Magdalena Streiffert, Hallands län	14
Göte Wahlström, Jönköpings län	13
Christina Axelsson, Stockholms län	12
Börje Vestlund, Stockholms kommun	12
Björn von Sydow, Stockholms län	12
Christin Hagberg, Skåne läns västra	11
Ronny Olander, Skåne läns södra	11
Helene Petersson, Jönköpings län	11
Siw Wittgren-Ahl, Göteborgs kommun	11

 Vänsterpartiet	12,8
Marianne Berg, Malmö kommun	18
Lena Olsson, Dalarnas län	17
Wiwi-Anne Johansson, Västra Götalands läns västra	14
Elina Linna, Södermanlands län	13
Peter Pedersen, Örebro län	13
Torbjörn Björlund, Östergötlands län	12
Hans Linde, Göteborgs kommun	12
Josefin Brink, Stockholms län	11
Egon Frid, Västra Götaland läns östra	10
Amineh Kakabaveh, Stockholms kommun	8

Halverade arbetsgivaravgifter

Enligt en ny utredning från Den Nya Valfärden skulle en halvering av arbetsgivaravgiften på en lönesumma upp till tre miljoner kronor per företag ge 76 000 nya jobb, öka nyföretagandet med 25 procent och på några års sikt gå på plus minus noll för statskassan.

Hur pass villig skulle du vara att rösta för en halvering av arbetsgivaravgiften på en lönesumma upp till tre miljoner kronor per företag? (1 betyder mycket ovillig, 5 betyder mycket villig)

Förlängd provanställning

Sveriges företagare anser att arbetsrätten är ett problem. Den Nya Valfärden föreslår att provanställningsperioden förlängs till 12 månader.

Hur pass villig skulle du vara att förlänga provanställningstiden till tolv månader? (1 betyder mycket ovillig, 5 betyder mycket villig)

En veckas sjuklön

När en anställd är sjuk måste företagaren betala dennes lön innan han kan börja tänka på att betala sin egen. Företagare tycker inte det är rättvist. Den Nya Valfärden föreslår en sänkning av sjuklöneperioden från två veckor till en.

Hur pass villig skulle du vara att förkorta den period under vilken en företagare ska betala en anställds lön från två veckor till en? (1 betyder mycket ovillig, 5 betyder mycket villig)

Uppsägning av personliga skäl

Det som skrämmer företagarna kanske mer än något annat är att bli fast med en anställd som av något skäl inte fungerar. Sådana personer bör kunna sägas upp, något som idag är nästan omöjligt. I stället tvingas företagarna – ofta i samråd med facket – hitta på något annat skäl för att avbryta anställningen, till exempel påstådd arbetsbrist. Detta är olämpligt i sig och gör dessutom arbetsrätten krånglig och svår genomskådlig.

Hur pass viktigt tycker du det är att det blir enklare för företag att säga upp av personliga skäl?

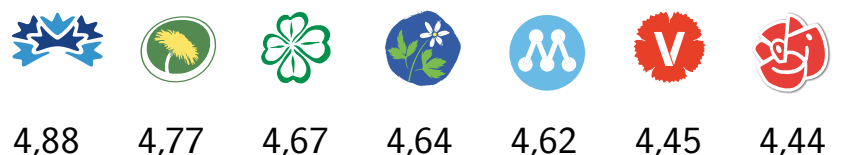
(1 betyder mycket oviktigt, 5 betyder mycket viktigt)

Regelkrånglet

Regeringen har lovat att minska företagens administrativa börda med 25 procent till hösten 2010. Hittills är minskningen bara runt fem procent.

Hur pass viktigt tycker du det är att regeringen uppfyller detta löfte? (1 betyder mycket oviktigt, 5 betyder mycket viktigt)

Här presenteras ett urval av de synpunkter och kommentarer som våra riksdagsledamöter lämnade:

Halverade arbetsgivaravgifter

Annie Johansson (c)

Generella sänkningar är bra. Samtidigt också viktigt att vi är ansvarsfulla och att det är finansierat.

Lennart Pettersson (c)

Jag vill att vi sänker arbetsgivaravgifterna över huvud taget och detta kan vara en väg att börja med.

Christer Nylander (fp)

I princip ser jag gärna sänkta arbetsgivaravgifter.

Tina Acketoft (fp)

10 procents sänkning för de första 300 tkr av lönesumman och sedan mer när statskassan så tillåter.

Jan Ertsborn (fp)

Risken är att sänkningen tas i anspråk för lönehöjningar. Det måste en spär så att det verkligen blir sänkta kostnader för företagen.

Anders Andersson (kd)

Vi kristdemokrater diskuterar att sänka arbetsgivaravgifterna med 10 procent för mindre företag.

Desirée Pethrus Engström (kd)

Viktigt men svårt att genomföra i nuvarande ekonomiska läge.

Ulf Berg (m)

Andra skatter kan vara verksammare att sänka.

Lars Hjalmered (m)

Alla åtgärder som vidtas måste ske utan att statsfinanserna äventyras.

Sven Yngve Persson (m)

Normalt brukar forskningen visa att just sänkningar av arbetsgivaravgifter har låg effekt på sysselsättningen.

Hans Rothenberg (m)

Kan tänka mig en sänkning av arbetsgivaravgifterna, vill dock inte låsa mig för några specifika belopp.

Andreas Norlén (m)

Andra undersökningar visar att generellt sänkta arbetsgivaravgifter inte är den skattesänkning som ger flest nya jobb.

Mats Sander (m)

Min personliga uppfattning är att avgifter att detta slag måste minskas till ett minimum.

Gunvor G Ericson (mp)

Vill hellre rikta sänkningen genom att sänka kostnaderna för småföretag som är ett prioriterat område för oss.

Thomas Nihlén (mp)

Vi vill börja med att sänka för småföretag upp till lönesumma på 900 000 kr.

Agneta Gille (s)

Vi vill sänka arbetsgivaravgiften på ett sätt som särskilt gynnar de mindre företagen.

Ronny Olander (s)

Vi kan inte tävla om att sänka arbetsgivaravgifter eller skatter, var skall folk då få sin köpkraft ifrån.

Torbjörn Björlund (v)

Arbetsgivaravgiften kan finansiera till viss del andra arbetsmarknadsåtgärder i statlig regi.

Ulla Andersson (v)

Arbetsgivaravgifterna finansierar de anställdas försäkringar och därför är en halvering inte möjlig.

Förlängd provanställning

Fredrick Federley (c)

Tycker inte riksdagen ska fatta det beslutet. Det bör avtalas mellan parterna.

Annie Johansson (c)

Svensk arbetsrätt behöver göras om i grunden.

Tina Acketoft (fp)

Jag hör sällan att detta skulle vara det verkliga problemet för företagare.

Folkpartiet (kollektivsvar)

Ofta löser parterna den här typen av problem.

Michael Anefur (kd)

Bättre att få en längre provanställning än inget jobb alls.

Holger Gustafsson (kd)

Det gynnar anställning av ungdomar.

Eva Johnsson (kd)

Vi driver sedan länge kravet på att provanställningstiden ska förlängas från 6 till 12 månader.

Magdalena Andersson (m)

Jag upplever inte samma bekymmer nu som förr, eftersom det nu finns goda möjligheter att ha människor anställda i upp till två år.

Gustav Nilsson (m)

Viktigt med längre provanställning.

Helena Rivière (m)

Arbetsgivare har ju nu en möjlighet att fritt anställa människor under en period av två år. Det är väl bra nog?

Anders Hansson (m)

En arbetsgivare bör ha goda möjligheter att under 6 månader utvärdera om en arbetstagare är lämplig eller ej.

Anti Avsan (m)

Om en företagare inte kan avgöra om någon är lämplig efter 6 månaders anställning kan det vara bättre både för företagaren och den provanställda att någon annan erbjuder den aktuella anställningen i stället.

Helena Leander (mp)

Vi har svårt att se att provanställningstiden behöver förlängas.

Jan Lindholm (mp)

Det är för lång tid för en osäker anställningsform.

Agneta Gille (s)

Vi tycker inte att tiden i provanställning ska förlängas.

Hans Stenberg (s)

Sex månaders provanställning borde vara en tillräckligt lång period för en arbetsgivare ska kunna pröva en arbetstagare.

Göte Wahlström (s)

Mina erfarenheter som fackligt aktiv ger att jag inte ser de problem som emellanåt mälas upp.

Fredrik Lundh Sammeli (s)

Tycker provanställning på 6 mån är en helt okej tid att som arbetsgivare få en bild av den anställda.

Ulla Andersson (v)

Vi har 13–14 olika anställningsformer det behövs inte fler sådana, det behövs ökad anställningstrygghet då känner de anställda att de behövs och gör sitt yttersta det tjänar företagen på.

En veckas sjuklön

Lennart Pettersson (c)

En vecka kan vara ganska rimligt.

Anders Andersson (kd)

Detta stämmer med de förslag som vi kristdemokrater för fram.

Michael Anefur (kd)

Sjukskrivningen har minskat. En del kan nog bero på att arbetsgivare insett vikten av hälsoförebyggande arbete.

Holger Gustafsson (kd)

En viktig reform för små företag.

Eva Johnsson (kd)

Vi har sedan länge drivit kravet på en sänkning av arbetsgivarens sjuklöneansvar från två till en vecka.

Hans Wallmark (m)

Framför allt är detta en viktig fråga för småföretagare.

Bengt Anders Johansson (m)

Arbetsgivarens ansvar borde enbart gälla arbetsrelaterade sjukdomsperioder.

Per Bill (m)

Måste vägas mot andra företagsvänliga satsningar.

Anna Tenje (m)

Det är arbetsgivarens ansvar att se till att personalen mår bra och att det är viktigt att arbetsgivaren inte duckar för sitt ansvar. 1 vecka torde dock vara mer rimligt i synnerhet om vi talar om mindre företag.

Olof Lavesson (m)

Måste vägas mot vilka ökade kostnader som belastar det offentliga.

Max Andersson (mp)

En rödgrön regering kommer att se över företagens sjuklönekostnader.

Ulf Holm (mp)

Ja, detta tror jag är nödvändigt att se över framöver.

Hans Stenberg (s)

Efter en valseger vill vi se över företagens sjuklönekostnader.

Göte Wahlström (s)

När man tog den förtydligande diskussionen med enskilda företagare så ökade förståelsen för gällande regelsystem.

Fredrik Lundh Sammeli (s)

Är fullt medveten om att detta för många mindre företag är tuft och ett stort ansvar som kan motverka ökning och anställningar. Vinner vi ska vi se över frågan.

Torbjörn Björlund (v)

Vi föreslår att slopa sjuklöneperioden helt för små företag. Är en mer träffsäker åtgärd.

Wiwi-Anne Johansson (v)

För företagare med mindre än tio anställda bör detta gälla.

Lena Olsson (v)

Jag tycker att man skall ta bort sjuklönekostanden helt i småföretag med högst 10 anställda.

Egon Frid (v)

Detta handlar om vilken storlek företaget har. Stora företag ska kunna ta ansvar för sjuklönen men företagen med mindre än tio anställda har jag förståelse för att de behöver mindre ansvar för personalens sjuklön.

Uppsägning av personliga skäl

Sofia Larsen (c)

Ett företag ska inte kunna avskeda en person bara för att man inte gillar den.

Lennart Pettersson (c)

Vi behöver ändra LAS. Det skapar en önskad inläsningseffekt och det försvårar för yngre att kunna behålla ett arbete.

Folkpartiet (kollektivsvar)

Att hitta en lösning tillsammans med arbetsmarknadens parter är den bästa vägen.

Anders Andersson (kd)

Detta är något som jag får höra varje gång jag gör företagsbesök.

Michael Anefur (kd)

Avvägningen mellan arbetstagares och arbetsgivares intressen är idag ganska bra.

Otto von Arnold (kd)

Viktigt men arbetsgivaren måste göra ett antal försöka att förbättra situationen innan sådant skäl kan åberopas.

Ulf Berg (m)

Det går utmärkt redan idag.

Jan Ericson (m)

Jag skulle gärna se att man löser detta kollektivavtalsvägen, som man har gjort i vissa branscher.

Lars Hjalmered (m)

Jag utesluter inte att regler för anställning behöver ses över.

Magdalena Andersson (m)

Det är relativt enkelt att säga upp människor i Sverige jämfört med andra länder.

Bengt Anders Johansson (m)

Viktigt att detta inte sker godtyckligt.

Mats Gerdau (m)

Fokus bör ligga på att få företag att vilja anställa fler, inte säga upp medarbetare.

Helena Rivière (m)

Det är sannolikt en ömsesidig oförenlighet när en anställning inte fungerar.

Ulrika Karlsson (m)

Har motionerat om detta.

Andreas Norlén (m)

Balansen mellan företagarens behov och den anställdes trygghet i sin anställning måste upprätthållas.

Mats Sander (m)

Anställningsförhållande, trygghet är övergripande frågor som kräver att alla bitar hänger ihop utan glapp.

Bodil Ceballos (mp)

Det finns redan i dag möjligheter att säga upp pga sakliga personliga skäl.

Thomas Nihlén (mp)

Dagens regler är tillräckliga.

Max Andersson (mp)

Så svårt att säga upp folk är det faktiskt inte.

Helena Leander (mp)

Redan nu är det möjligt att säga upp anställd om det "finns sakliga personliga skäl eller arbetsbrist och det finns grund för avskedande".

Christer Örnfjäder (s)

Vill undvika godtycke. Uppsägnings-skälen ska redovisas.

Peter Pedersen (v)

Kan leda till godtycke.

Regelkrånglet

Fredrick Federley (c)

De minskningar som kommit har sänkt utgifter med miljarder vilket är en klar framgång

Annie Johansson (c)

Helt avgörande för att möjliggöra för företagare att satsa på sin idé och inte på alla blanketter. Eskil Erlands-son har sänkt sin regelbörda för livsmedelsföretagen med 34 procent.

Lennart Pettersson (c)

Det gäller att ha tålamod.

Tina Acketoft (fp)

Väldigt viktigt! Det är inte utan förståelse för de svårigheter departement (och kommuner) stod inför när de påbörjade detta arbete, men det går alldeles för långsamt!

Folkpartiet (kollektivsvar)

Målet är väldigt ambitiöst satt och bör nås.

Annelie Enochson (kd)

Det behövs VERKLIGEN!

Emma Henriksson (kd)

Vi har kommit en bra bit på vägen.

Liza-Maria Norlin (kd)

Missnöjd med takten.

Gunnar Axén (m)

Ingen regering tidigare har minskat regelbördan överhuvudtaget och vi är på rätt väg.

Jan Ericson (m)

Alliansen har tagit ett rejält steg framåt!

Lars Hjalmered (m)

Alliansen har genomfört viktiga regel-förenklningar. Mer behöver göras.

Ulf Grape (m)

De senaste beräkningarna jag såg säger att det är runt 10 procent.

Betty Malmberg (m)

Här måste mer göras och jag är besviken wwken att vi inte kommit längre.

Jan Lindholm (mp)

Är oerhört besviken på regeringen.

Ronny Olander (s)

Prata är en sak, handla en annan. Kolla i era räkenskapsböcker när företagarna tjänade pengar. Jag vet.

Christer Örnfjäder (s)

Måste få högre prioritet.

Elina Linna (v)

Vänsterpartiet har flera förslag som skulle göra det enklare att driva företag. Tex slopande av sjuklöneperioden och ett förslag om schablonbeskattning.

FYRA RIKSDAGSPOLITIKER KOMMENTERAR DE FEM FÖRSLAGEN:

Vad tycker du om förslaget att halvera arbetsgivaravgifterna på löneavgifter upp till tre miljoner kronor?

Luciano Astudillo (S)

Intressant. Det är mycket viktigt att öka anställningsviljan hos småföretagen. Fram till år 2012 vill vi sänka arbetsgivaravgiften med totalt 6 procent på lönesummor upp till 900 000 kr. För de företag som anställer en arbetslös ungdom vill vi helt ta bort arbetsgivaravgiften under ett års tid.

Vad tycker du om förslaget att förlänga provanställningstiden till 12 månader?

Jag tycker inte att tiden i provanställning ska förlängas. Sex månaders provanställning är en tillräckligt lång period för att en arbetsgivare ska kunna pröva en arbetstagare. En förlängd tid för provanställning innebär ökad osäkerhet för arbetstagaren.

Vad tycker du om förslaget att sänka sjuklöneperioden från två veckor till en?

Sjuklöneansvaret hämmar viljan att anställa och växa hos mindre företag. Efter en valseger avser vi därför att se över företagens sjuklönekostnader.

Roger Tiefensee (C)

Förslaget har en bra inriktning. Centerpartiet prioriterar sänkta arbetsgivaravgifter högt. Det är klokt att ge arbetsgivaravgiftssänkningen en tyngd mot mindre företag. Centerpartiets skattegrupp har föreslagit en arbetsgivaravgiftssänkning om 5 procentenheter upp till en lönesumma på 2,5 miljoner.

Det är ett bra förslag. Det ökar arbetsgivares vilja att våga anställa och underlättar framförallt för unga att få chansen att få ett fast jobb.

Om en kortare sjuklöneperiod innebär att företagen får höjda arbetsgivaravgifter tycker jag inte det är ett bra förslag. Sjuklöneperioden bör ses över i samband med en större utredning av sjukförsäkringen.

Per Bolund (MP)

Miljöpartiet är det parti som föreslagit störst sänkning av arbetsgivaravgifterna upp till en viss lönesumma, och är därför positiva till inriktningen. Men sänkningen måste också kunna finansieras. Vi vill fortsätta sänka arbetsgivaravgiften.

Vi har svårt att se att provanställningstiden behöver förlängas. Förutom provanställning finns ju också möjlighet till annan form av tidsbegränsad anställning.

Vi vill gärna undersöka om det är möjligt att lösa sjuklönefrågan på annat sätt än idag för småföretagare.

Anna König Jerlmyr (M)

Alliansen har satsat stora resurser för att göra det mer lönsamt att arbeta. Nu hoppas jag att det blir billigare att anställa också. Den Nya Välfärdens utredning visar att alla vinner på att kraftigt sänka arbetsgivaravgifterna och är ett bra förslag för framtiden.

Jag är positiv till att förlänga provanställningstiden till 12 månader då det ger arbetsgivare en möjlighet att pröva om den anställda är rätt person för rätt plats.

Alliansen har kortat perioden då arbetsgivaren har ett sjuklöneansvar och därtill infört ett högkostnads-skydd. Men det är positivt att fortsätta att stärka incitamenten att anställa och reformen skulle med största sannolikhet gynna de som tidigare varit långtidssjukskrivna att komma in på arbetsmarknaden.

OCH SÅ HÄR SÄGER NÅGRA FÖRETAGARE OM FÖRSLAGEN:

ANN JACOBSSON, BETONGTEKNIK AB

Vi bör absolut halvera arbetsgivaravgifterna för småföretagen. **Vi borde ha samma skatter som de andra EU-länderna.** Som det är nu är det inte fri konkurrens eftersom vi inte har samma villkor som dem.

PER HOLMBERG, HISSTEMA AB

Det vore bättre med en sänkning av arbetsgivaravgifterna för alla än som det är nu. **Om jag anställer en kille av en viss anledning, till exempel att han är under 26 år, så får jag ju sparka honom när han inte stämmer in längre.** Så ska det ju inte vara.

MIRJAM DOVRÉN, NYA ERIKSBO PLANTSKOLA

Det låter alldeles utmärkt med en halvering av arbetsgivaravgifterna. **Vi jobbar i en säsongsbetonad bransch och en halvering skulle innebära att jag kunde utöka de säsongsanställda från 6 till 8 personer.**

MARIT ANDERSSON, EXTUNA PRODUKTION AB

Det vore jättebra om man halverade arbetsgivaravgifterna för småföretagen. **Då skulle jag få råd att anställa fler.**

PER HOLMBERG, HISSTEMA AB

Det vore inte en nackdel att förlänga provanställningstiden. Det blir jobbigare att sköta sig ett längre tag och man kanske kan upptäcka missbruk. **För riktigt små företag är det en viktig fråga.**

MÅRTEN SUNDBERG, THOMÉGRUPPEN AB

Det är ett jättebra förslag att förlänga provanställningstiden till 12 månader. Bara sex månaders provanställning hämmar viljan att anställa. Man blir för försiktig för att man vet att man sitter med skägget i brevlådan om det inte funkar. **För oss som är ett lite större företag är det den viktigaste frågan.**

MARIT ANDERSSON, EXTUNA PRODUKTION AB

Det vore bra för oss om provanställningstiden förlängdes till 12 månader. **Hos oss tar det ungefär ett år att lära upp någon så sex månader är för kort tid.**

ANN JACOBSSON, BETONGTEKNIK AB

Det vore absolut en bra idé att förlänga provanställningstiden. Oftast när det kommer in en lärling så kan han ingenting och behöver minst ett år för att komma in i jobbet. **Det tar tid att lära sig och man lär sig inte så mycket på ett halvår.**

ANN JACOBSSON, BETONGTEKNIK AB

Det är absolut ingenting vi företagare borde ta hand om. Det skulle Försäkringskassan ta fullt ut. **Om en anställd skadar sig på fritiden får arbetsgivaren ta kostnaden de första två veckorna och det är jättejobbigt för ett litet företag.** Istället borde det finnas försäkringar som tar hand om det.

MARIA DAHLIN

Det vore bra att sänka sjuklöneperioden. Jag har tur och har en frisk anställd, men det är klart att det kan förändras och då kan det slå väldigt hårt.

MIRIAM DOVRÉN, NYA ERIKSBO PLANTSKOLA

Bra om man sänkte sjuklöneperioden från två veckor till en. Jag har underbar personal, men **om någon blir sjuk under längre perioder så beror det sällan på arbetsplatsen eller att de skadat sig här.**

MARIT ANDERSSON, EXTUNA PRODUKTION AB

Jag har inte så många sjuka, men jag tycker det är **fel att företagarna ska betala när någon är sjuk.**

Vad tycker du om förslaget att göra det lättare för företag att säga upp av personliga skäl?

Sverige har en bra balans mellan trygghet och flexibilitet. Att en uppsägning ska vara sakligt grundad är självklart och regleras i lagen om anställningsskydd. Utan denna regel skulle rättssäkerheten gå förlorad. Vi kommer inte att ändra reglerna i las om uppsägning.

Vad tycker du att regeringen ska göra för att minska företagets regelbörda?

Den nuvarande regeringen har misslyckats i sitt vallöfte att minska byråkratin. Gamla regler har ersatts av nya, och det har framför allt drabbat de mindre företagen. Vi föreslår bland annat en förstärkt satsning på digital samordning av myndigheter gentemot företagare.

Jag är försiktigt positiv till förslaget. Det viktiga tycker jag är att underlätta för nytillträdande på arbetsmarknaden att etablera sig på arbetsmarknaden och då kan ett sätt vara att mildra kravet på uppsägning utan saklig grund under de första två åren av en fast anställning.

Vi är den första regering som faktiskt minskat företagets regelbörda och det arbetet ska fortsätta. Slopande av revisionsplikten för drygt 70 procent av aktiebolagen är ett bra första steg som vi vill utvidga till fler företag. Förändrade turordningsregler i LAS skulle öka företagets vilja att anställa och minska regelbördan. Turordningsregler i LAS skulle öka företagets vilja att anställa och minska regelbördan.

Vi anser inte att LAS ska ändras. Redan nu är det möjligt att säga upp en anställd om det "finns sakliga personliga skäl eller arbetsbrist och det finns grund för avskedande".

Vi anser att regelförenklaringsarbetet ska fortsätta med målsättningen att minska regelbördan med 25 procent. Frågan måste ges högre politisk prioritet och ökade resurser.

Många småföretagare vittnar om problemet. Det behövs en utredning om hur arbetsrätten kan uppfattas som mer modern och mindre krånglig, framförallt för de mindre företagen.

Regeringen har kommit en bra bit på vägen. Det viktiga är att det pågår ett kontinuerligt och målinriktat arbete för att slopa och förenkla regler i alla delar av det politiska beslutsfattandet.

PER HOLMBERG, HISSTEMA AB

Det vore bra om det blev lättare att säga upp någon av personliga skäl. För att bli av med den som inte funkar kan man nu behöva sparka två andra som kom in efter den. Det blir väl orättvist för de andra? Om man har en skäl med ett ruttet äpple slänger man ju bara det ruttna. Sen torkar man ur skålen och lägger tillbaka de som är bra.

MÅRTEN SUNDBERG, THOMÉEGRUPPEN AB

Jag tycker inte att det är speciellt svårt att säga upp någon av personliga skäl. Jag tycker att det funkar rätt bra när vi tar de diskussionerna, men det finns tillfällen när man tycker det skulle vara bra.

MIRIAM DOVRÉN, NYA ERIKSBO PLANTSKOLA

Oftast när någon inte passar på jobbet så är det personkemi det handlar om och det är inte en giltig grund för uppsägning. Personal nu för tiden är inte maskiner som de var i de stora industrierna förr i tiden. Det som krävs är att man fungerar i gruppen, har initiativförmåga och så vidare. Jag tycker det vore bra om det blev lättare att säga upp någon av personliga skäl.

PER HOLMBERG, HISSTEMA AB

Vi behöver en ny regel som säger att man ska ta bort tre gamla för att föra in en ny. Annars blir det bara snack. Man blir så irriterad på alla regler som vi måste följa.

MÅRTEN SUNDBERG, THOMÉEGRUPPEN AB

Vi är ett så stort företag att vi har rutiner för allt. Jag upplever inte reglerna som ett stort problem, men det är det nog för ny- och småföretagare. För oss är reglerna för nyanställning och bemanningspolitiken de som är värst.

MIRIAM DOVRÉN, NYA ERIKSBO PLANTSKOLA

Det är enormt mycket administration runt säsongspersonal från andra länder. Varje gång folk ska börja eller sluta tar det mig två dagar i formulär och annat som ska fyllas i. Det borde inte behöva vara så krångligt när det handlar om samma personer, med samma personnummer som kommer gång på gång.

MARIT ANDERSSON, EXTUNA PRODUKTION AB

Det finns mycket regler man skulle kunna rationalisera bort. Massor av onödiga regler som man skulle kunna ta bort och som påminner om ett storebrorssamhälle.

Krönika Pengar lyfter idéer Fler rika människor skapar nya jobb

ATT TA FRÅN DE RIKA OCH GE TILL DE FATTIGA är ett vanligt politiskt budskap. I Sverige drabbar det företagare som anses tillhöra de rika. Därför säger politiker att de vill gynna företagare som skapar nya arbetstillfällen men att det är inte politiskt möjligt att gynna denna grupp. Politiker säger en sak men gör något annat i praktiken.

Men låt oss studera hur det gick till när våra svenska storföretag startade för 100 år sedan. Deras framgångar har varit grunden till uppbyggnaden av den svenska välfärdsstaten. Vi kan då konstatera att nästan alla företagsgrundare hade hjälp av rika privatpersoner när de startade sina företag.

Sven Wingquist fick hjälp av de göteborgska handelssläkterna Carlander och Mark när SKF startades 1907. SKF startade med en arbetsstyrka på 12 man och hade tolv år senare 100 miljoner i försäljning, verksamhet i 30 länder och 5 000 anställda. SKF visar hur viktig rika finansierarnas roll var i företagsbildandet. Uppfinnaren/grundaren var oftast tekniker av blygsam härkomst som inte själv kunde finansiera sitt företag.

NÄR JONAS WENSTRÖM uppfann dynamon och grundade ASEA var det kvarnägaren G A Engelbrektsson som bidrog både med lite plats i kvarnen och nödvändigt kapital. I bolagsbildningar från denna tid återkommer ständigt ett tjugotal namn av samma rika familjer i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Idag kallar vi ofta denna typ av finansierare för affärsänglar. De är ofta framgångsrika före detta entreprenörer som sålt sina företag. Tyvärr har inte vikten av affärsänglar uppmärksamats i den svenska debatten. Istället är den dominerade inställningen att staten måste göra en stor insats för att hjälpa nya företagare.

NYFÖRETAGARE ÄR OFTA UDDA och brinner för en idé som är okonventionell i den allmänna uppfattningen. Varför är det då den allmänna uppfattningen att det är

byråkrater på statliga institutioner som skall kunna bedöma nya affärsidéer? Nej, precis som för hundra år sedan så behövs det kapital från affärsänglar och privatpersoner som även satsar med hjärtat i nya projekt. Det är också en kombination av kapital, kunnande och kontaktnät som nya företagare behöver när de startar.

SVERIGE BEHÖVER ALLTSÅ mindre statliga satsningar och fler rika privatpersoner som kan stötta nya företagsidéer om vi skall få fart på jobbtillväxten. Det kan vi åstadkomma om den nya regeringen som vinner valet:

1.) Avskaffar den statliga inkomstskatten som är en skatt på utbildning och kompetensutveckling. Varför måste staten ha så bråttom att få in sina intäkter? Om fler får en ökad nettointkomst skapar det fler rika personer som också ökar konsumtionen och momsintäkterna dramatiskt.

2.) Avskaffar 3:12 reglerna = fåmanslagarna = företagsbyggarskatten. Ingen som startar ett svenskt fåmansbolag vet hur mycket skatt man får när man säljer bolaget. De extremt krångliga reglerna kostar mer i regel efterlevnad än de drar in till statskassan. Det låser också in företagare i sina gamla företag men Sverige behöver fler affärsänglar som kan hjälpa entreprenörer att starta nya företag.

3.) Inför lägre skatt på långa aktieinnehav. Det innebär att svenska folket blir mer långsiktiga i sina aktieplaceringar som ger större förmögenhetsuppbyggnader.

Den eviga skattebelastningen på aktievinster på 30 procent gör att svenskar blir kortsiktiga och att finansbranschen tjänar miljarder på transaktionsintäkter. Transaktioner är finansbranschens modersmjölk.

4.) Inför avdragsrätt för gåvor. Sverige är ett av de få länder som inte har några incitament för privata gåvor. På initiativ av miljardärerna Buffett och Gates har det startats en internationell kampanj för att rika skall skänka bort halva sin förmögenhet. Med avdragsrätt och fler rika svenskar skulle vi få fler donationer även i Sverige.

5.) Inför ett riskkapitalavdrag för placeringar i onoterade bolag både för privatpersoner och affärsänglar som driver verksamhet i svenska aktiebolag. Liknande incitament har skapat många nya arbetstillfällen i England och Frankrike.

PRECIS SOM FÖR 100 ÅR sedan skapar rika människor nya jobb. Låt fler svenskar bli rika så kommer de att göra satsningar som skapar mer nya jobb i Sverige.

PER H BÖRJESSON
VD, Investment AB Spiltan
Författare till "Så här kan alla svenskar bli miljonärer"

Bara företagare skapar nya, riktiga jobb

– halverade arbetsgivaravgifter för småföretag ger resultat

Tanke- och handlingsmedjan Den Nya Valfärden har i mer än femton år arbetat för halverade arbetsgivaravgifter. Ingen enskild åtgärd skulle lika effektivt förbättra företagarklimatet i Sverige och skapa så många nya jobb

DET MÅSTE BLI BILLIGARE ATT ANSTÄLLA, FÖR DÅ ANSTÄLLS FLER. Vår opinionsbildning har varit framgångsrik: sänkta arbetsgivaravgifter är nu en del av politikens erkända arsenal mot arbetslöshet och utanförskap. Men alliansen har inte gjort tillräckligt.

Vårt förslag är att en kommande regering halverar arbetsgivaravgifterna för alla företag upp till en lönesumma på tre miljoner kronor (motsvarande tio anställda).

Den viktigaste och mest långsiktiga effekten är påverkan på nyföretagandet, som skulle öka med 25%. Detta påpekas i flera forskningsrapporter. Nyföretagandet i Sverige ligger mycket lågt jämfört med andra länder. Vi har antagit att reformen skulle

göra att Sverige närmade sig jämförbara länder. Det skulle ge 12 500 nya företag om året – och lika många nya jobb om de nya företagen inte anställer någon annan än företagaren själv.

Vi har låtit en forskare beräkna antalet nya jobb i existerande företag. Det skulle bli ungefär 76 000 nyanställningar.

Sammanlagt blir det $76\,000 + 12\,500 = 88\,500$ nya jobb totalt.

Staten skulle förlora pengar på de sänkta arbetsgivaravgifterna och tjäna pengar på de nya jobben. Enligt våra beräkningar skulle reformen efter några års underskott alltså ge en rejäl, uthållig och ökande vinst. □

Läs hela rapporten på:

www.dnv.se/riktigajobb.pdf

Allt fler positiva till företagarklimatet

Sverige behöver fler företagare. Allmänheten består av potentiella företagare. Det är viktigt vad dessa potentiella företagare anser om företagarklimatet, för om de tycker det är ruggigt och kallt därute är det mindre sannolikt att de förverkligar sin potential och etablerar sig som företagare. Och på motsvarande sätt kan redan etablerade företagare dra sig för att anställa och expandera om de tycker att det blåser snålt.

Sedan tio år tillbaka har Den Nya Valfärden mätt allmänhetens uppfattning om företagarklimatet och sedan sex år tillbaka har även företagarnas uppfattning kartlagts. Mätningarna har genomförts med hjälp av olika opinionsundersökningsinstitut två gånger om året och samma fråga har ställts varenda gång. Det blir en unik mätserie över företagarklimatets utveckling i Sverige.

DEN FRÅGA SOM STÄLLTS ÄR FÖLJANDE: I Sverige pågår en debatt om företagarklimatet, det vill

säga om det råder gynnsamma eller ogynnsamma villkor för företag i Sverige idag. Anser du att företagarklimatet för den som själv vill starta och driva småföretag i Sverige idag är mycket gynnsamt, gynnsamt, varken/eller, ogynnsamt eller mycket ogynnsamt?

Hur allmänhetens svar har utvecklats genom åren framgår av nedanstående graf. Trenden framgår av den heldragna linjen. (Undersökningarna i sin helhet finns på www.dnv.se)

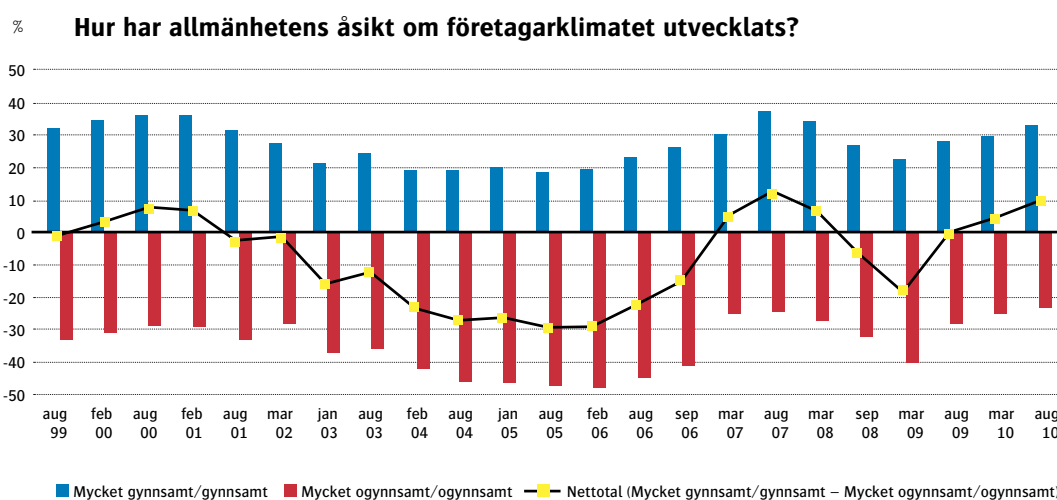
NÅGRA OBSERVATIONER KAN GÖRAS: Kurvorna för allmänhe-

tens och företagarnas svar rör sig ungefär på samma sätt.

Den långsiktiga trenden sedan ungefär 2004 är stigande. Det verkar som om företagarklimatet långsamt och gradvis blir bättre.

Företagarklimatet påverkas troligen såväl av konjunkturen som av politiken. Alliansens valvinst år 2006 tycks ha gett kurvorna ett lyft. Därefter gick det ned, vilket möjligen berodde på konjunkturen.

Den senaste undersökningen från augusti 2010 visar ett skutt uppåt. Kanske känns konjunkturen fördelaktig, kanske hoppas man på bättre tider efter valet. □

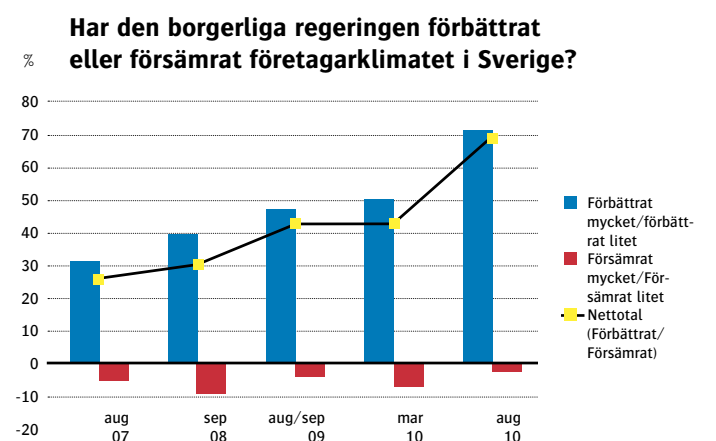

Företagare gillar alliansregeringen

DEN NYA VÄLFÄRDEN HAR KOLL PÅ SVENSKA FÖRETAGARES UPPFATTNING OM REGERINGEN. Sedan valet 2006 har vi med hjälp av SKOP fem gånger frågat företagarna om den borgerliga regeringen förbättrat eller försämrat företagarklimatet i Sverige.

Resultatet framgår av nedanstående diagram. Det rådde försiktig tveksamhet de första åren, men sedan sköt kurvan i höjden. Särskilt det senaste halvåret visas en markant förbättring. Nettotalet (procent som svarar "förbättrat" minus procent som svarar "försämrat") har ökat från 25 till 70 procentenheter sedan valet 2006.

Vi har även ställt samma fråga till allmänheten. Där är utslaget inte så dramatiskt, utan ligger stilla vid ett nettotal på ungefär 30 procentenheter under hela mandatperioden. □

Arbetslöshetens rätta ansikte: 17,2 procent

Den verkliga arbetslösheten i Sverige är i dag 17,2 procent, vilket är mer än dubbelt så mycket som den officiella siffran på 8,3 procent. Det innebär att 830 000 personer befinner sig i utanförskap.

DESSA UPPSEENDEVÄCKANDE SIFFROR, som tagits fram av Stiftelsen Den Nya Valfärden, visar att arbetslösheten ökat något under alliansens regeringsperiod.

Samtidigt befinner sig fler i arbete. Arbetskraften har nämligen ökat med ungefär 150 000 personer under perioden, varav omkring hälften fått jobb.

VÅREN 2006, inför förra riksdagsvalet, presenterade Den Nya Valfärden en rapport om arbetslösheten som blev politiskt sprängstoff. Den visade att den verkliga arbetslösheten var betydligt större än vad de officiella siffrorna angav: 16 procent mot officiella 5 procent. Rapporten om arbetslöshetens sanna ansikte fick ett enormt genomslag i media och i valrörelsen. Den bidrog till att göra frågan om utanförskapet till den kanske avgörande frågan vid valet i september 2006.

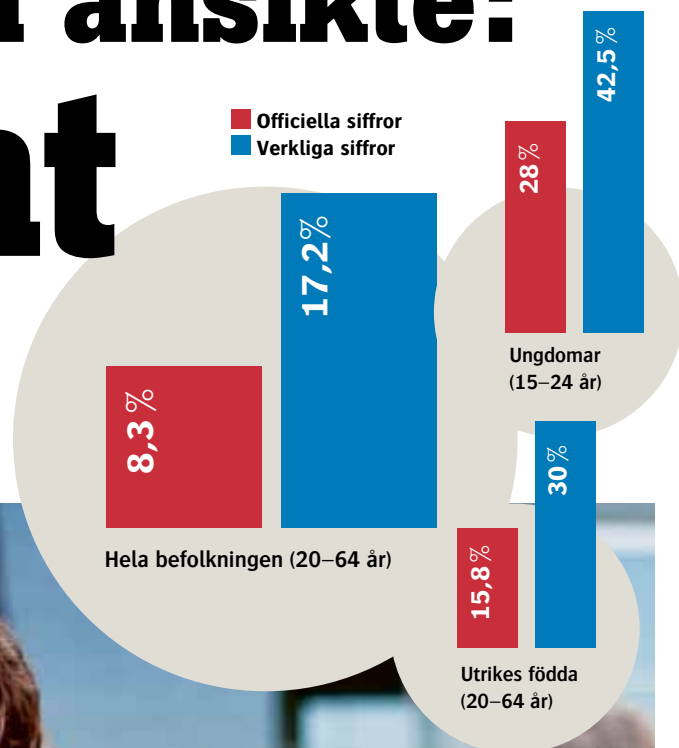
NU, FYRA ÅR SENARE, inför riksdagsvalet den 19 september, är det dags igen. Den Nya Valfärden visar att både arbetslösheten och sysselsättningen har ökat sedan valet 2006. Den totala arbetslösheten är uppmot dubbelt så hög som den officiella och är nu uppe på 17,2 procent, mot 16,3 procent för fyra år sedan.

Tittar man på gruppen ungdomar (15–24 år) så befinner sig 42,5 procent i verklig arbetslöshet, att jämföras med officiella siffran på 28 procent. Gruppen utrikes födda (20–64 år) har en verklig arbetslöshet på 30 procent mot den officiella 15,8 procent.

VARFÖR HAR SITUATIONEN inte förbättrats under de senaste fyra åren? Den Nya Valfärden pekar på flera olika skäl:

- Under perioden har världen gått igenom den allvarigaste ekonomiska konjunkturnedgången sedan 1930-talet. Om det är något man vet bestämt om konjunkturnedgångar, så är det att de för med sig negativa effekter på sysselsättningen.

- Alliansregeringen har under dessa år fört en framgångsrik, stram finanspolitik som den också fått internationellt erkännande för. Den strama politiken, alltså att finansministern hållit hårt i statens plånbok i stället för att spendera på det ena och andra, gör att Sverige i dag står bättre rustat än andra länder som låtit statsskulden skjuta i höjden. Samtidigt innebär det att ekonomin inte fått någon särskild stimulans. Mer kunde ha gjorts för att främja företagsamheten, till exempel sänkning av arbetsgivaravgifterna och reform av arbetsrätten. □

DE STORA FÖRLORARNA. Grupperna ungdomar och utrikes födda är de som uppvisar högst arbetslöshet. De är de stora förlorarna på den svenska arbetsmarknaden i dag.

- Fyra av tio ungdomar är arbetslösa
- En av tre utrikes födda är arbetslös

Varifrån kom utanförskapet?

Under det senaste halvsekle har svenska politiker, enligt Den Nya Valfärden, aldrig så allvar ställt sig frågan hur man kan stimulera företaget och den privata sektorn.

De sysselsättningsproblem regeringarna haft har i stället hanterats genom olika former av expansion i den offentliga sektorn. Antalet sysselsatta i det privata näringslivet har sedan 1950 legat kring miljoner människor med en topp på 3,3 miljoner 1964 och en svagt vridande trend därefter. Under samma period växte befolkningen ned omkring en tredjedel från 7 till 9,3 miljoner människor. Den tagnerande sysselsättningen i näringslivet medförde naturligtvis risk för arbetslöshet när folkmängden ökade.

POLITIKERNA TOG TIDIGT PROBLEMET PÅ ALLVAR. Den statliga sysselsättningsutredningen, som pågick under nästan hela 1970-talet, tänkte sig två lösningar:

1. **STATEN** skulle främja näringslivets utveckling genom en rad olika åtgärder, till exempel statliga fonder för teknisk förnyelse, statligt stöd till forskning, exportserviceverksamhet, statliga handelshus, regionala utvecklingsbolag plus planering, exempelvis "branschpolitiska program".

2. **DEN OFFENTLIGA SEKTORN** skulle expandera. Det behövde nämligen "tillskapas ytterligare flera hundra tusen arbetstillfällen" inom den offentliga sektorn eftersom "behovsberäkningar för framtiden tyder på att den totala efterfrågan på arbetskraft i väsentlig utsträckning kommer att vara beroende av ut-

byggnadstakten inom den offentliga sektorn".

Den första lösningen – stimulans till näringslivet – misslyckades i grunden och de åtgärder man prövade kom så småningom nästan helt och hållet att avecklas. Sysselsättningsstagnationen inom den privata sektorn fortsatte.

Den andra lösningen, däremot, var mycket framgångsrik. Mellan 1970 och 1990 fördubblades antalet anställda i den offentliga sektorn från 0,75 till 1,5 miljoner personer. Så lyckades politikerna rädda sysselsättningen.

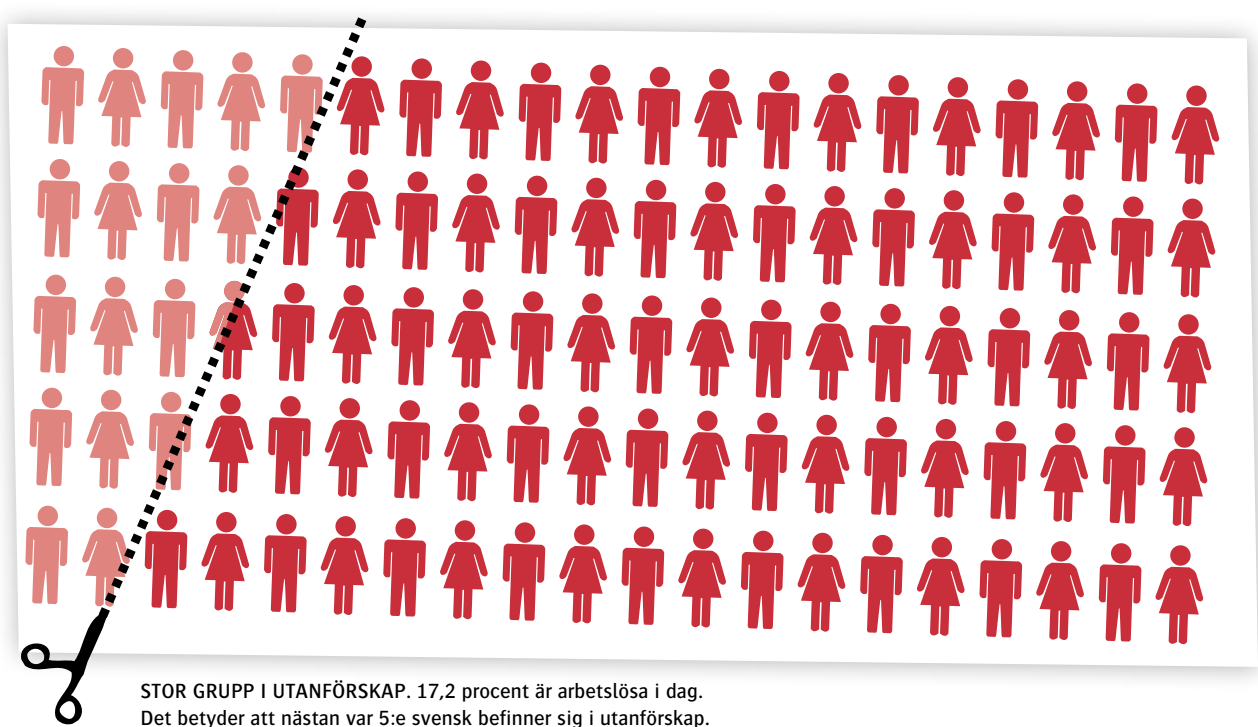
ATT POLITIKERNA MISSLYCKADES med att skapa privat sysselsättning gjorde således inte så mycket eftersom de så skickligt hade löst sysselsättningsproblemet genom ökad offentlig sysselsättning. »

» I början av 1990-talet kom sysselsättningskrisen tillbaka, visserligen utlöst och förvärrad av en sprucken fastighetsbubbla, men i grunden ändå en normal sysselsättningskris orsakad av å ena sidan en stagnerande privat sektor och en vid det laget även stagnerande offentlig sektor, å den andra fortsatt folkökning.

Politiken var tillbaka i sysselsättningsutredningens problematik med den skillnaden att den offentliga sektorn inte längre kunde fungera som sysselsättningsmotor. Nu reagerade politikerna med ryggmärgen, inte med att tillsätta någon motsvarighet till 1970-talets sysselsättningsutredning. Nu gällde det att snabbt inrätta försörjningsmöjligheter för de arbetslösa. På det viset växte en tredje sektor fram vid sidan av den privata och den offentliga. Denna tredje sektor, som så småningom skulle benämnas utanförskapet, expanderade raketsnabbt från 700 000 personer 1990 till 1,1 miljoner 2005. (Troligen är expansionen betydligt större i verkligheten än i statistiken eftersom det finns ett dolt utanförskap exempelvis i form av ungdomar som studerar i stället för att söka jobb och därför uppträder under annan statistisk rubrik.)

ALLIANSREGERINGEN GICK TILL VAL PÅ att få bukt med utanförskapet. Men frågan är om regeringen har analyserat utanförskapet rätt. I verkligheten är den tredje sektorn ett slags sysselsättningsrestpost, en försörjningsinriktning som uppstått för att den privata och den offentliga sektorn stagnerar. Man kan inte bekämpa utanförskapet annat än med åtgärder som stimulerar den privata sektorn att expandera och anställa.

De senaste årens politik har inte rätt på utanförskapet och den dolda arbetslösheten. Det beror sannolikt åtminstone delvis på den allvarliga ekonomiska kris och konjunkturunedgång som inträffat under de senaste åren. Men risken är att utanförskapet biter sig fast. □

Var finns den dolda arbetslösheten?

Man talar ibland om "öppen arbetslöshet". Ordvalet antyder att det finns arbetslöshet som inte är öppen, utan dold. Så är det också. Den Nya Valfärden har mätt hela arbetslösheten, alltså summan av den öppna och den dolda.

För att få fram de sanna siffrorna om hur många som är arbetslösa i Sverige går Den Nya Valfärden djupare in i den statistik som exempelvis SCB (Statistiska centralbyrån) regelbundet presenterar.

Den verkliga arbetslösheten har räknats fram genom att fyra grupper människor har lyfts in bland de arbetslösa:

1. Människor i arbetsmarknadsåtgärder

Som ett led i bekämpningen av arbetslösheten genomför Arbetsförmedlingen ett stort antal så kallade åtgärder som på ett eller annat sätt antas göra det lättare för de inblandade personerna att hitta jobb – eller i varje fall hålla dem borta från arbetslöshetsstatistiken. En del av dessa åtgärder jämföras nämligen i statistiken med sysselsättning, medan andra räknas som arbetslöshet. Till de insatser som räknas som jobb

hör till exempel start av näringsverksamhet, friårsledighet (fanns 2006, men inte 2010), arbete med stöd och nystartsjobb. Den Nya Valfärden anser att personer som befinner sig i sådana program bör räknas som arbetslösa eftersom de inte hade befunnit sig där om de haft ett vanligt arbete.

2. Latent arbetssökande

SCB anser att gruppen "Latent arbetssökande" (personer som velat och kunnat arbeta men inte sökt arbete) inte räknas som

arbetslösa. Den Nya Valfärden anser att det faktum att en arbetslös som vill ha jobb av någon anledning inte sökt arbete inte gör vederbörande mindre arbetslös.

3. Undersysselsatta

I SCB:s statistik räknas gruppen "Undersysselsatta" (personer som är sysselsatta men som arbetar mindre än de skulle vilja göra) inte som arbetslösa. Den Nya Valfärden ser gruppen "Undersysselsatta" som ett slags del-

Hela befolkningen (20–64 år)

Antal och i procent i arbetsför ålder i mars respektive år	2006		2010	
	Antal (1000)	Procent av officiell arbetskraft	Antal (1000)	Procent av officiell arbetskraft
Gruppen	5329,8	119,9 %	5465	118,9 %
Arbetslöshet				
Öppen arbetslöshet	310	6,9 %	382,9	8,3 %
I åtgärder som räknas som sysselsättning (april respektive år; 16–64 år)	117,3	2,6 %	105,3	2,3 %
Latent arbetssökande	60,9	1,4 %	67	1,5 %
Undersysselsättning	81,2	1,8 %	96,7	2,1 %
Sjukskrivna och förtidspensionerade av arbetsmarknadsskäl som inte ingår i arbetskraften	194,8	4,4 %	178,5	3,9 %
Total arbetslöshet	764,2	17,2 %	830,4	18,1 %
Arbetskraft				
Officiell arbetskraft	4441,9	100 %	4594,1	100 %
Latent arbetssökande samt sjukskrivna och förtidspensionerade av arbetsmarknadsskäl som inte ingår i arbetskraften	255,7	5,8 %	245,5	5,3 %
Justerad arbetskraft	4697,6	105,8 %	4839,6	105,3 %
Justerad total arbetslöshet (total arbetslöshet/justerad arbetskraft)		16,3 %		17,2 %

Utrikes födda (20–64 år)

Antal och i procent i arbetsför ålder i mars respektive år	2006		2010	
	Antal (1000)	Procent av officiell arbetskraft	Antal (1000)	Procent av officiell arbetskraft
Gruppen	5329,8	119,9 %	5465	118,9 %
Arbetslöshet				
Öppen arbetslöshet	310	6,9 %	382,9	8,3 %
I åtgärder som räknas som sysselsättning (april respektive år; 16–64 år)	117,3	2,6 %	105,3	2,3 %
Latent arbetssökande	60,9	1,4 %	67	1,5 %
Undersysselsättning	81,2	1,8 %	96,7	2,1 %
Sjukskrivna och förtidspensionerade av arbetsmarknadsskäl som inte ingår i arbetskraften (15–74 år)	194,8	4,4 %	178,5	3,9 %
Total arbetslöshet	764,2	17,2 %	830,4	18,1 %
Arbetskraft				
Officiell arbetskraft	4441,9	100 %	4594,1	100 %
Latent arbetssökande samt sjukskrivna och förtidspensionerade av arbetsmarknadsskäl som inte ingår i arbetskraften	255,7	5,8 %	245,5	5,3 %
Justerad arbetskraft	4697,6	105,8 %	4839,6	105,3 %
Justerad total arbetslöshet (total arbetslöshet/justerad arbetskraft)		16,3 %		17,2 %

Källor: SCB (Arbetskraftsundersökningen) och Arbetsförmedlingen. Ökad arbetskraft och fler arbetslösa. Den Nya Valfärden räknar med att fler grupper ska räknas in som arbetslösa och som arbetskraft jämfört med vad SCB och Arbetsförmedlingen anger. Därför blir en del siffror i tabellerna över 100 %, i förhållande till de officiella siffrorna.

»De senaste årens politik har inte rätt på utanförskapet och den dolda arbetslösheten.«

tidsarbetslösa. Vad man inte vet är exakt hur deras tid fördelar sig mellan sysselsättning och arbetslöshet. I beräkningarna antas att arbetslösheten bland de undersysselsatta räknat i heltidsekvivalenter motsvarar en tredjedel av de undersysselsatta.

4. Sjukskrivna och förtidspensionerade

Gruppen av sjukskrivna och förtidspensionerade av arbetsmarknadsskäl räknas av SCB in i gruppen "Ej i arbetskraften" och ingår inte i den officiella statistiken över arbetslösa. Den stora svårigheten i att göra den dolda arbetslösheten öppen i denna grupp är att avgöra hur stor del av de sjukskrivna och förtidspensionerade som ska betraktas som potentiellt arbetsföra och därmed som dolt arbetslösa. Det finns inga säkra undersökningar om hur många av de sjukskrivna och förtidspensionerade som skulle kunna arbeta. Det finns ett antal utredningar med mer eller mindre övertygande svar på frågan.

I en utredning från Socialstyrelsen från 2005 anges att uppemot 60 procent av de sjukskrivna och förtidspensionerade skulle kunna återgå i arbete ifall de kunde ändra något i sin arbetssituation. För att inte anklagas för överdrift har Den Nya Valfärden inte räknat med 60 procent, utan med 50 procent.

DEN NYA VÄLFÄRDENS UNDERSÖKNING visar följande om utvecklingen de senaste fyra åren, 2006–2010:

- Den dolda arbetslösheten har i stort sett varit oförändrad. Å ena sidan har det totala antalet i åtgärder, latent arbetssökande och undersysselsatta (heltidsekvivalenter) ökat med några tiotusental personer. Å andra sidan har antalet sjukskrivna som kan förväntas återgå i arbete minskat med ungefär lika många.

- Bland de sysselsatta har frånvaron från arbetet ökat något. Arbetsfrånvaron på grund av sjukdom, ledigheter, semester etc har ökat med lite mer än 40 000 personer.

- Den andel av befolkningen som har ett jobb och är närvarande på jobbet har minskat något. Det finns omkring 5,5 miljoner invånare i arbetsför ålder (20–64 år). Av dessa var strax över 3 miljoner närvarande på ett jobb en vanlig dag 2010. Denna arbetsnärvaro uppgick mer exakt till 58 procent. Motsvarande siffra för 2006 var 59 procent. För gruppen utrikes födda var motsvarande siffra 47 procent 2006 och 44 procent 2010. □

– Ett företagervänligt Sverige medicin mot utanförskapet

Hur mycket konjunkturedgång världen än har är det ett orosmoment att den verkliga arbetslösheten i Sverige ligger nära 20 procent och betydligt mer än så för utsatta grupper – outsiders på arbetsmarknaden – som utrikes födda och ungdomar.

Ty detta är inte i grunden ett konjunkturproblem. Redan före den ekonomiska världskrisen – 2006 – var arbetslöshetssiffran nästan lika hög som i år. Krisen må ha förvärrat problemet, men den har inte skapat det.

SVERIGE HAR ETT STRUKTURPROBLEM som ligger i att jobben i den privata sektorn stagnerat sedan mer än ett halvsekel. Så länge Sveriges regeringar underlåter att hantera det dilemma kommer det att förvärras.

Av Sveriges arbetsföra befolkning på omkring 5,5 miljoner människor befinner sig runt 11 procent utanför arbetskraften – till exempel på grund av studier – och 15 procent i arbetslöshet. Av de återstående 74 procentenheterna är 15 procentenheterna frånvarande från det jobb de har lyckan att inneha. Bara 58 procent av den arbetsföra befolkningen, lite mer än hälften, är närvarande på jobbet en vanlig dag. Motsvarande siffra för utrikes födda är 47 procent.

VI VET ATT DET JOBBAS för lite i Sverige. Flera utredningar på senare tid har pekat på att det kommer att bli svårt eller omöjligt att finansiera välfärden i framtiden om inte den offentliga sektorn får mer pengar än vad prognoserna ställer i utsikt. Allt mer talas det om att begreppet arbetsför ålder bör ändras så att pensionen inte utfaller förrän ett antal år senare och arbetskraften därmed kan hållas kvar i arbetslivet ytterligare en period.

Det kan hända att detta vore en bättre metod att öka antalet arbetade timmar än att försöka komma till rätta med arbetslösheten (eller att minska de anställdas möjligheter att vara frånvarande från jobbet, till exempel genom strängare regler om sjukfrånvaro, vilket skulle få samma effekt).

Men vilken metod man än väljer blir det inte fler arbetade timmar om det inte finns någon som vill anställa arbetslösa eller före detta pensionärer.

MED SIKTE PÅ JOBB. Företagsamheten måste stärkas för att råda bot mot arbetslösheten.

EFTERFRÅGAN PÅ ARBETSKRAFT måste öka. De måste bli fler företag och de företag som finns måste entusiasmeras att anställa fler människor.

I vilket fall som helst verkar det inte finnas någon anledning att bekymra sig över att Sverige inte skulle ha tillräckligt med arbetskraft. När 15 procent av den arbetsföra befolkningen (20–64 år) är arbetslös och ytterligare 15 procent är frånvarande från arbetsplatsen verkar det finnas resurser så det räcker.

Arbetslösheten och utanförskapet är tecken på att företagsamheten i Sverige är för svag. En arbetslös är en person som inte funnit sin arbetsgivare. Att det finns för många arbetslösa beror i sista hand på att det finns för få arbetsgivare.

Regeringen – och det gäller vilken regering Sverige än har – måste göra Sverige mer företag- och arbetsgivarvänligt. Det duger inte att såsom alla regeringar Sverige haft i modern tid betrakta företagsamheten som ett särintresse av samma art som villaägarna, pensionärerna och fritidsfiskarna. Företagen och företagarna är inte ett särintresse som politikerna kan behandla som alla andra väljargrupper, det vill säga kasta åt dem ett köttben i valtider om de hotar att desertera till motståndarlaget eller strunta i dem om man anser sig säker på deras röster.

FÖRETAGSAMHETEN är det fartyg på vilket nationen färdas. Utanförskapet visar att den farkosten numera inte är tillräckligt stark och säker. När den insikten tagit plats i maktens boningar kan Sverige börja återhämtningen. □

Ungdomar (15–24 år)

Antal och i procent i mars respektive år

	2006		2010	
	Antal (1000)	Procent av officiell arbetskraft	Antal (1000)	Procent av officiell arbetskraft
Gruppen	1129,3	220,6 %	1243,5	211,8 %
Arbetslöshet				
Öppen arbetslöshet	125	24,4 %	164,3	28 %
I åtgärder som räknas som sysselsättning (april respektive år)	5,5	1,1 %	6,4	1,1 %
Latent arbetssökande	64,9	12,7 %	78,6	13,4 %
Undersysselsättning	23,2	4,5 %	30,2	5,1 %
Sjukskrivna och förtidspensionerade av arbetsmarknadsskäl som inte ingår i arbetskraften	5,4	1,1 %	6,1	1 %
Total arbetslöshet	224	43,7 %	285,6	44 %
Arbetskraft				
Officiell arbetskraft	512	100 %	587,2	100 %
Latent arbetssökande samt sjukskrivna och förtidspensionerade av arbetsmarknadsskäl som inte ingår i arbetskraften	70,3	13,7 %	84,7	14,4 %
Justerad arbetskraft	582,3	113,7 %	671,9	114,4 %
Justerad total arbetslöshet (total arbetslöshet/justerad arbetskraft)		38,5 %		42,5 %

2006

2010

Antal (1000) Procent av officiell arbetskraft

830,2 136,8 % 986,6 133,2 %

82,4 13,6% 116,6 15,8 %

20,3 3,3 % 25,4 3,4 %

18,6 3,1 % 23 3,1 %

13,7 2,3 % 22,3 3 %

57,3 9,4 % 59,1 8 %

192,3 31,7 % 246,4 33,3 %

606,7 100 % 740,3 100 %

75,9 12,5 % 82,1 11,1 %

682,6 112,5 % 822,4 111,1 %

28,2 %

30 %

Konkurrens- kommissionen

– ser till att skattebetalarnas och företagens intressen tillgodoses

Staten och kommunerna köper tjänster och varor för omkring 500 miljarder kronor om året. Det motsvarar 15 procent av bruttonationalprodukten eller 50 000 kronor per svensk. Konkurrenskommissionens uppgift är att se till att denna verksamhet sköts så att alla företag får konkurrera på lika villkor och skattebetalarnas intressen tillgodoses.

Pär Cronhult har arbetat som chefjurist på Konkurrenskommissionen i sexton år och har blivit en av Sveriges ledande experter på upphandling. Han har på uppdrag av Konkurrenskommissionen utrett över 500 fall av offentlig konkurrensnedvridning och har drivit över 100 fall i domstol (och vunnit praktiskt taget allihop). Han arbetar i Gustaf Vasas anda.

–Kungen var mycket sparsam och gav kammaren – kammaren var ett rum i gamla slottet Tre Kronor där hans kanslist huserade – stränga order om att aldrig lägga ut för mycket pengar vid uppköp, säger Pär Cronhult. På den tiden fanns det inga särskilda lagar i ärendet, det räckte med kungens vakande öga. Men så småningom utfärdades noggranna förordningar om hur statens upphandling skulle ske, till exempel i Upphandlingsförordningen som kom 1986.

NÄR DET GÄLLDE kommuner och landsting fanns ingen motsvarighet. De följde länge principen om kommunalt självstyrelse, det vill säga att de bestämde själva. Det kunde fungera så länge kommunerna var mycket små, men när de började växa ordentligt från 1950-talet och framåt blev det angeläget med åtstramning och ordning. Det tyckte i varje fall den legendariske finansministern Gunnar Sträng, som hotade kommunerna med lagstiftning om de inte vidtog åtgärder. Det ledde till att kommunerna och landstingen skapade det så kallade Upphandlingsreglementet.

–Dessa regelverk var egentligen ganska lika efterföljaren, 1992 års lag om offentlig upphandling (LOU), som började gälla år 1994 och var ett resultat av Sveriges inträde i EU, fortsätter Pär Cronhult. Problemet i Sverige har inte varit att det saknats bra be-

stämmelser, problemet har varit att det gått alldeles för lätt för myndigheterna att strunta i dem. Överträdelser av upphandlingsbestämmelserna har som regel varit svårt att uppmärksamma och driva i domstol, och om detta trots allt någon gång inträffat har det ändå inte funnits några sanktioner mot de myndigheter som brutit mot lagarna.

DÄRFÖR STARTADE DEN NYA VÄLFÄRDEN Konkurrenskommissionen 1994, samma år som 1992 års LOU trädde i kraft. Konkurrenskommissionens idé var att se till att den nya lagen fick ordentligt genomslag.

LOU medförde en viss utvidgning av lagstiftningens syften. Tidigare hade det i Gustaf Vasas och Gunnar Strängs anda handlat om att värna om myndigheternas ekonomi. Nu gällde det även att värna om alla företags rättigheter att konkurrera på lika villkor. Pär Cronhult påpekar att det inte behöver vara samma sak. Han minns ett fall där en kommun i Dalarna valde att ta ett något dyrare sophämtningsanbud från det bolag som redan hade entreprenaden eftersom ett byte till den billigare uppstickarkonkurrenten skulle medföra omställningskostnader för kommunen som skulle göra hela affären dyrare. Det kritiserade Konkurrenskommissionen som visade att uppstickarföretagets rätt att konkurrera på lika villkor tog överhanden och att lagen krävde byte av leverantör.

De första åren nöjde sig Konkurrenskom-

missionen med att ge uppmärksamhet åt sina bedömningar i media. Det fungerade utmärkt, eftersom journalister i lokala tidningar som fick underlag för kritik mot kommunledningen gärna tog chansen. Men det ledde tyvärr inte alltid till att kommunerna gjorde rättelse; de var vana att göra som de själva tyckte och fortsatte ofta gärna med det.

Därför beslöt Konkurrenskommissionen att driva ärenden i domstol. Bara på det viset kunde det bli full kraft i lagstiftningen, för om domstolarna inte tolkade lagarna visste man inte riktigt vad de skulle betyda. Utan Konkurrenskommissionen skulle det inte bli särskilt många domstolsavgöranden, framför allt inte i principiella frågor som inte avsåg så mycket pengar. Företag som kände sig förfördelade i en upphandling drog sig för att stämma en kommun de ville ha som kund. Andra företag – och framför allt vanliga kommunmedborgare som ogillade något kommunalt beslut – hade kanske inte råd att driva en process.

–DET JAG UPSKATTAR MEST I MITT JOBB som chefjurist i Konkurrenskommissionen är att inte behöva låta mitt arbete styras av vad en kund har råd att betala för. Nu kan jag lägga ned omfattande resurser på mål som är principiellt viktiga utan att behöva snegla på kostnadssidan. Vi hjälper till exempel många företag som råkat illa ut, men inte vill lägga ned resurser på att driva process. Det gör att det kommer fler intressanta fall till domstol och vi får rättsläget klarlagt. Detta är bra för framtiden.

Ett av Konkurrenskommissionens viktigaste ärenden har pågått i sju år. I ena ring-

Pär Cronhult

hörnan står två kommuner – Tomelilla och Simrishamn – och bakom dem Sveriges samlade kommunala värld med 290 kommuner, 18 landsting och två regioner samt 1,1 miljoner anställda och intresseorganisationen Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I andra ringhörnan står Konkurrenskommissionen.

BAKGRUNDEN ÄR ATT TOMELILLA och Simris-hamm tvärtemot lagen, som Konkurrens-kommissionen tolkade den, direkttillde-lade – alltså upphandlade utan konkurrens – tjänster från det kommunägda Sydväst-skånes Avfallsaktiebolag (SYSAV). Konkurrenskommissionen ville driva saken i domstol och fick med sig fyra privata sopåkare.

Efter fem års processande hade Konkurrenskommissionen på våren 2008 vunnit i alla instanser inklusive Regeringsrätten som är högsta instans. Saken var klar, trodde man.

–Men det visade sig att kommunerna med biträde av SKL beslöt att helt framtida strunta i domstolen, säger Pär Cronhult. De påstår att Regeringsrätten dömt fel, fortsätter Pär Cronhult, som inte kan dölja sin upprördhet. Dömt fel!!! Det är Regeringsrätten som bestämmer vad som är rätt och fel. Det är härligt att kommunerna nonchalerar hela rättssystemet. Sådant förväntar man sig möjligen i bananrepubliker och inte av svenska förtroendevalda politiker.

Konkurrenskommissionen har anmält saken till Justitieombudsmannen som full av förtrytelse skriver så här: "Jag är mycket kritisk till det inträffade. Jag finner det anmärkningsvärt att kommunerna inte ens med anledning av JO-anmälan synes ha insett det olämpliga i sitt agerande utan i stället öppet hävdar att Regeringsrätten, landets högsta förvaltningsdomstol, har meddelat felaktiga domar." Ärendet har också gått till

EU-kommissionen, som skrivit ett kritiskt brev till Sveriges regering och bett den förklara varför svenska kommuner struntar i EU:s direktiv och anknytande svenska lagar. Kommunerna har försökt förklara sig, men Konkurrensverket har, enligt Pär Cronhult, "sågat den förklaringen jämsmed fotknölar".

KAMPEN FORTSÄTTER. Så småningom kommer EU-kommissionen att reagera och Sverige riskerar att dras inför EU-domstolen och tvingas betala dryga böter.

Pär Cronhult tror att kommunerna framöver kommer att akta sig mer för att bryta mot upphandlingslagen. I år för första gången har det blivit möjligt för domstolar att utdöma straff mot felande kommuner i form av böter på upp till 10 miljoner kronor och vissa felaktigt tillkomna avtal kan förklaras ogiltiga. □

Kontakt

Vill du veta mer eller anmäla ett ärende? Kontakta Pär Cronhult. Konkurrenskommissionen tar inte betalt för sina utredningar och som anmälare kan du givetvis vara anonym.

Konkurrenskommissionen
Box 5625, 114 86 Stockholm
Tfn: 08-545 038 18 Fax: 08-611 35 62

Hemsida: www.dnv.se
E-mail: kko@dnv.se

Inger Ridderstrand-Linderoth

Varför är du engagerad i Konkurrenskommissionen?

Den har en mycket viktig funktion som är utan motstycke. Den som anser att stat eller kommun förfarit felaktigt i ett upphandlingsärende eller att någon kommun genom att handla i strid

med kommunallagen snedvridit konkurrensen kan nämligen vända sig till Konkurrenskommissionen och få frågan sakligt och juridiskt utredd utan kostnad och utan att den felande myndigheten får veta vem som anmält ärendet. Detta är särskilt viktigt eftersom det förekommer att företrädare för

myndigheter hotar att inte anlita företag som anmält myndigheten eller överklagat dess beslut.

Vilken skillnad tror du att Konkurrenskommissionens arbete gör för företagarklimatet på lång sikt?

Jag tror att Konkurrenskommissionens arbete hittills medverkat till viktiga lagändringar och att myndigheter i ökad omfattning bryr sig om lagen. På sikt borde Konkurrenskommissionens arbete leda till ett sundare företagsklimat i de frågor som kommissionen ägnar sig åt.

Eurodocs mot Skatteverket

Omöjlig kamp?

Antalet fällande domar i upphandlingsmål har mer än fördubblats senaste åren. Under 2007 fälldes myndigheter, kommuner och landsting i 262 fall för brott i upphandlingsärenden. År 2009 hade siffran ökat till så mycket som 572 stycken. Småföretagen blir ofta lagbrottens offer. Ibland beror lagöverträdelsen på okunskap hos upphandlaren, men ibland beror den på att en myndighet, kommun eller ett landsting av okända skäl helt enkelt beslutar sig för att strunta i lagen.

Då Souheil Bcheri hörde att Skatteverket skulle köpa in elektroniska id-kort såg han chansen till tillväxt i sitt bolag Eurodocs. Under flertaliga samtal med Skatteverket fick han höra att en annons om offentlig upphandling skulle sättas in och att han fick vänta på den.

–Plötsligt fick jag veta att de förhandlade med en annan leverantör, säger Souheil. Då ringde jag till Skatteverket. Jag fick tag på den inköpsansvariga och frågade om de skulle upphandla ID-kort, men då sa de att de redan hade köpt dem. Jag påpekade att de inte hade upphandlat, men de påstod att det blev så bråttom att det inte hanns med. Till slut fick jag till stånd ett möte.

PÅ MÖTET FICK SOUHEIL reda på att e-legitimationerna som skulle ligga på ID-kortens chip inte hade upphandlats än. Förhandlingar hade inletts med en leverantör, men något avtal hade inte skrivits. Trots detta, och trots att Souheil kunde tillhandahålla samma typ av e-legitimationer till ett väsentligt lägre pris, valde Skatteverket att gå vidare med den andre leverantören. Souheil överklagade och fick av domstolarna rätt mot Skatteverket hela vägen upp till Regeringsrätten. Det stod därmed klart att Skatteverket var skyldigt att genomföra en offentlig upphandling.

ATT SKATTEVERKETS agerande dömts ut som olagligt hjälpte dock inte Souheil. Åratals kamp mot en av Sveriges största myndigheter har kostat hans företag enorma summor.

–Det är ingen som ersätter mig för mina advokatkostnader, säger Souheil. Nu ska jag stämma dem. Det kommer nog att kosta flera hundra tusen kronor till, men

det som är värst är att om jag skulle förlora så tvingas jag att betala deras juridiska kostnader. Men jag då? Jag som har vunnit ändå upp i Regeringsrätten – jag får inte kompensation för mina kostnader.

EURODOCS ÄR ETT typexempel på hur små företag lider skada i upphandlingsärenden mot stora kommuner, landsting och andra myndigheter. Möjligheten att överklaga blir ofta meningslös eftersom överklagandet kostar så mycket och tar sådana resurser att det i princip omöjliggör för företaget att överleva fram till dess att målet har gått igenom alla instanser. I Souheils fall tog det nära ett år från hans första möte med Skatteverket till dess att det slutliga beskedet från Regeringsrätten kom. Många små företag överlever inte en sådan mangling.

–Nu händer ingenting, berättar Souheil. Det finns ingen som kan tvinga Skatteverket att göra rätt för sig – det är upp till deras goda vilja. Det är ytterst regeringens ansvar att se till så att myndigheter följer lagen.

SOM STATISTIKEN VISAR är myndigheternas olagliga upphandlingsförfaranden, eller brist på sådana, ett växande problem.

–När det gäller e-legitimationer har det varit helt horribelt, säger Souheil. Huvudsaken är upphandlarnas inkompetens. De går och frågar de experter som de känner till, och de är som regel de som jobbar på de stora företagen. Ofta är det dessa stora etablerade aktörer som får alla upphandlingar. Det som känns konstigt är att jag måste slåss mot Skatteverket för att spara pengar åt dem. Det låter inte klokt, men det är det jag gör. De borde fråga mig hur jag kan hjälpa dem med att utföra tjänster till lägre pris, men det är precis tvärtom. Det är som att de gör allt för att inte spara pengar.

NU HAR SOUHEIL LÄMNAT Eurodocs som drivs vidare av andra entreprenörer.

–Det känns tråkigt, säger Souheil, men jag tror ändå att det är det bästa för företaget.

Det är för att kunna hjälpa Souheil och andra företag i liknande situationer som Stiftelsen Den Nya Valfärden har inrättat Konkurrenskommissionen med juridisk expertis som kan vägleda och biträda enskilda företag i komplicerade situationer där lagöverträdelse sätter konkurrensen ur spel. □

Att Skatteverkets agerande dömts ut som olagligt hjälpte inte Souheil. Åratals kamp mot en av Sveriges största myndigheter har kostat hans företag enorma summor.

Fakta: Konkurrenskommissionen

Många fel görs när myndigheter, kommuner och landsting upphandlar varor och tjänster. Det är inte sällan företagare blir felaktigt behandlade. Oavsett om de offentliga aktörerna handlar fel av brist på kunskap, eller för att man vill gynna ett visst företag, snedvrids konkurrensen. Därför inrättade Den Nya Valfärden 1994 den oberoende expertgruppen Konkurrenskommissionen. Sedan starten har närmare 600 utredningar genomförts. Konkurrenskommissionen föreslår flera ändringar i lagstiftningen, bland annat bör beslut i kommunala bolag gå att överklaga samt kommunalt domstolstrots motverkas genom kraftfulla sanktioner i särskild lagstiftning.

Konkurrenskommissionens ledamöter är:

Inger Ridderstrand-Linderoth (ordförande) tidigare stadsjurist, Stockholms Stad

Sigvard Berglöf tidigare regeringsråd

Patrik Engellau ordförande tankesmedjan Den Nya Valfärden

Erik Nerep professor i handelsrätt vid Handelshögskolan i Stockholm

Lennart Palm Näringslivets regelnämnd

Föredragande i kommissionen är:

Pär Cronhult chefjurist vid Den Nya Valfärden

Den Nya Valfärden tar krafttag mot korrruption och mygel

Det började i Åre år 2005. Den Nya Valfärdens jurister upptäckte att Åre kommun avsåg att förskingra medborgarnas egendom genom att till underpris – en krona – låta Konsum köpa ett stycke attraktiv mark för ett butiksbygge. Arga kommunfullmäktigeledamöter kontaktade juristerna och bad om hjälp. Efter diverse turer beslöt kommunen att sälja marken för två miljoner kronor till Konsum, vilket var för lite i alla fall, för Lidl hade bjudit 6,6 miljoner kronor.

Juristerna överklagade Åres beslut till länsrätten, men det hjälpte inte. De bestämde sig då för att driva ärendet i EU-kommissionen. Efter mycket juridiskt fotarbete fick de till slut rätt. I januari 2008 avgjorde EU-kommissionen ärendet. Sverige fälldes för att ha utgett otillåtet statsstöd till Konsum. Konsum ålades att betala ytterligare 4,6 miljoner kronor plus ränta.

DETTA VAR FÖRSTA gången Sverige blivit fällt enligt EU:s statsstödsbestämmelser. Sedan dess har Den Nya Valfärdens jurister drivit ett tjugotal statsstödsärenden. Fem av dessa har förts vidare till EU-kommissionen, där de nu ligger för avgörande.

Ingen annan än Den Nya Valfärden har på detta sätt bekämpat otillåtet statsstöd. Hela området är nytt. Den Nya Valfärden bryter mark. Bakgrunden är följande.

I KRAFT AV DET kommunala självstyret har svenska kommuner och landsting av tradition gjort ofta ganska vidlyftiga affärer utan särskilt mycket insyn och kontroll.

Det kan handla om att hjälpa någon närstående, som i Åre-fallet, eller om att kommunpolitiker har någon politiskt betingad käpphäst, som när Täby kommun sålde ut Tibble-gymnasiet till underpris för att man ville att det skulle "privatiseras", det kan handla om tjänster och gentjänster i bygg- och markanvändningsfrågor – "Om ni på byggbolaget är hyggliga och bygger rondellen så ska vi i kommunen ge er mark som ni kan exploatera." – det kan vara fråga om att kommunen ger särskilda förmåner till enskilda bolag för att de exempelvis ska etablera sig på orten (eller låta bli att lägga ned).

SÅDANT ÄR PÅ DET HELA taget förbjudet enligt gammal svensk lagstiftning. Underprisöverlåtelse, exempelvis, är förbjudna enligt kommunallagen. Men lagstiftningen har varit tandlös.

För det första har det varit mycket svårt att driva mål mot kommunala lagbrott i domstol. Det är bara kommunmedlemmar som är sakägare och har rätt att överklaga kommunens beslut. Det finns inte så många kommunmedlemmar

som dels har den nödvändiga juridiska kompetensen, dels vill ägna tid och pengar åt något så ideellt som att skydda alla kommunmedborgares intressen mot felaktiga politikerbeslut. För det andra går det knappt att ändra något ens om klagande kommunmedlemmar skulle få domstolens stöd.

DET FINNS NÄMLIGEN ingen rättslig möjlighet att tvinga en kommun att lyda domstols beslut eller dom. Exempelvis kan en kommun utan påföljd fortsätta verkställa ett av domstol upphävt beslut. En kommun kan utan rättsliga konsekvenser strunta i vad en förvaltningsdomstol beslutat. Det finns heller inga möjligheter att återvinna ett stöd som olagligen getts till enskild näringsidkare.

Det öppnar för mygel och skumma affärer (vilket förstås inte betyder att alla kommuner sätter i system att kringgå lagarna). Som om Sverige varit laglöst land, kort sagt.

I OCH MED SVERIGES inträde i EU år 1995 ändrades detta i grunden. I tillägg till den nationella lagstift-

ningen kom då EU:s regelverk, som i detta avseende har helt annan skärpa och kraft. Till exempel kan den som fått olagligt stöd bli återbetalningsskyldig. De 4,6 miljoner kronorna som Konsum ålades att betala hade inte gått att utkräva enligt den traditionella svenska modellen.

Situation var alltså helt ny. Man kunde tro att EU-lagarna skulle slå ned som en bomb och över en natt förändra kommunernas arbetsformer och beteenden. Så blev det inte. I praktiken hände ingenting. Man låtsades som om det regnade och fortsatte som vanligt.

Ett invant beteende ändras inte så lätt. Micha Velasco är en av juristerna hos Den Nya Valfärdens Företagarombudsman. "Varken kommunerna eller domstolarna ville besvära sig med att anpassa sig efter de nya förhållandena", säger han. "Varför ändra ett etablerat koncept bara för att det kommit nya lagar?"

MED ÅRE-FALLET år 2005 började Den Nya Valfärden intressera sig för de nya reglerna och beslöt att utnyttja dem för att rensa bland missförhållandena.

"Vi har satt en sten i rullning", säger Micha Velasco. "Både kommuner och domstolar har blivit tagna på sängen. Till exempel visar sig domstolarna ofta inte ha läst på EU-bestämmelserna. Men vi tvingar fram förändring genom att uppmärksamma konkreta fall av kommunalt maktmissbruk och driva ärendena både i svenska domstolar och i EU-kommissionen. Faktum är att vi som fristående aktör i vissa fall kan agera mycket kraftfullare än myndigheter. Vi kan till exempel göra EU-anmälningar, men det kan knappast

Konkurrensverket även om de säkert skulle vilja."

MICHA VELASCO MENAR att han som jurist på Den Nya Valfärden hamnat i en framtidsbransch. "Vi kan räkna med att det kommer att hända mycket på det här området i framtiden sedan vårt arbete börjat uppmärksammas. Sverige kan inte i längden strunta i EU:s bestämmelser."

Detta kommer att leda till att korrruption och mygel motverkas, att transparensen i kommunerna ökar, att företag får ökade möjligheter att konkurrera på lika villkor och att medborgarnas intressen bättre tas till vara. "Fast det är klart", säger Micha Velasco, "kommunparerna gillar det inte, för de kan inte längre handla lika fritt och efter eget huvud som tidigare." □

Micha Velasco

Kontakt

Har du frågor eller vill anmäla ett ärende? Kontakta oss gärna. Företagarombudsmannen tar inte betalt för utredningar och givetvis kan du som anmälare vara anonym.

Företagarombudsmannen
Box 5624, 114 86 Stockholm
Hemsida: www.dnv.se
E-mail: fo@dnv.se

Fakta: Företagarombudsmannen

Genom att uppmärksamma bristerna i Sveriges företagar-klimat verkar Företagarombudsmannen för att detta ska bli bättre. Den Nya Valfärden startade Företagarombudsmannen år 2000 och sedan starten har över 100 utredningar genomförts.

Företagarombudsmannens styrelse arbetar ideellt. Ledamöterna är jurister, företagare, publicister och ekonomer.

Tommy Adamsson (ordförande) vd Adamsson gruppen

Patrik Engellau ordförande Den Nya Valfärden

Lars I W Jansson vd och delägare i Wasa Express, ledamot av Svenskt Näringslivs SME-kommitté

Nils-Eric Sandberg, redaktör

Edvard Waller fd auktoriserad revisor

Monica Werenfels-Röttorp konsult

Nya konkurrenslagen

– Det är Stockholms Tingsrätt som ska ta upp de här ärendena, säger han. Om tingsrätten ska kunna förbjuda en olaglig kommunal verksamhet måste det bevisas inte bara att verksamheten är olaglig. Det måste också bevisas att den snedvrider konkurrensen. Risker är att det blir för svårt att bevisa allt detta och att kommunen ostört kan fortsätta. Men en fördel med lagen är att ett förfarande som snedvrider konkurrensen kan förbjudas av domstolen även om förfarandet inte är olagligt enligt kommunallagen.

DET ÄR I FÖRSTA HAND Konkurrensverket som ska driva dessa ärenden. Företagarombudsmannen letar upp och anmäler fall till Konkurrensverket.

Hittills i år har Företagarombudsmannen anmält två fall. Det första gäller Skelleftebuss, en turistbussverksamhet som ägs och drivs av Skellefteå kommun. Det andra gäller Kilsbergen konferens och lodge som ägs av Örebro kommun. Båda verksamheterna går utanför kommunens verksamhetsområde och är olagliga.

KONKURRENSVERKET LADE snabbt ned Kilsbergen-ärendet eftersom Örebro kommun försäkrade att verksamheten skulle säljas. En dag efter det att Konkurrensverket lagt ner ärendet ändrade sig kommunen och sköt försäljningen på framtiden.

Fallet med Skelleftebuss väntar fortfarande på att bli behandlat.

– Den nya konkurrenslagen är ett steg i rätt riktning. Låt oss hoppas att steget är tillräckligt långt för att skapa en förändring, säger Tommy Adamsson. Vi gör vad vi kan. Det verkar som om kommunerna blivit mer försiktiga när det gäller att driva verksamhet som konkurrerar med privata företag. □

Tommy Adamsson

Den Nya Valfärden har länge motarbetat kommunala bolag. Det började med en utredning för nästan 15 år sedan: Medborgarnas Offentliga Utredningar 1996:2 Kommunala företag – hot mot demokrati. Många kommuner startar, genom kommunala bolag, verksamheter som strider mot lagen och som inte utgör kommunal kärnverksamhet. Med kommuninvånarnas skattepengar i ryggen driver bolagen till exempel gym, turistbussverksamhet och hunddagis. Inte sällan händer det att kommunen dumpar priserna och på så sätt snedvrider konkurrensen. Detta kan skapa svårigheter för privatägda företag.

PROBLEMET ÄR ATT det i praktiken inte funnits några medel att hindra kommunerna från att bedriva en olaglig verksamhet. Den Nya Valfärden och Företagarombudsmannen har länge efterfrågat metoder att hindra Sveriges kommuner från att konkurrera med privata företag på orättvisa villkor.

Den nya konkurrenslag som trädde i kraft den första januari i år skapar en del sådana metoder. Det som länge har varit olagligt kan nu förbjudas. Men enligt ordföranden i Företagarombudsmannen Tommy Adamsson finns vissa brister i lagen.

Lars I W Janson

Varför är du engagerad i Företagarombudsmannen?

Jag tyckte att idén med Företagarombudsmannen var bra. Framför allt att vi på det här sättet kan genomföra case studies och att samla olika fall och göra dem lite tillgängliga. Det var inte någon annan som gjorde det. Nu kan vi inventera problemen och har goda typexempel när vi vill argumentera och påverka sedan.

Vad ser du som Företagarombudsmannens viktigaste uppgift?

Att lyfta fram de problem som mindre ägarledda företag och företagare upplever i förhållande till lagarregler och myndigheter.

Hur kan företagarklimatet förbättras?

Genom att man jobbar vidare på det här sättet så att regler och bemötande från myndigheter blir rimliga. Alltför mycket släpar från tidigare när stora företag och organisationer var det som gällde och småföretag skulle motarbetas. Det finns mycket av det som lever kvar som inte är rimligt för små företag.

Lars I W Janson, Ledamot i Företagarombudsmannens styrelse, vd och delägare i Wasa Express samt ledamot i Svenskt Näringslivs småföretagskommitté.

Krönika Integritet 2.0 för politiker Ny politisk approach till integritet

SNART ÄR DET RIKSDAGSVAL. Personlig integritet och elektroniska fotspår har inte varit någon jättefråga i valrörelsen, precis. Det passar partierna bra, tror jag. För är det något som förenar dem så är det att de saknar genuint intresse för integritetsfrågan.

När det gäller retoriken är det inga problem. Alla partier hyllar integriteten när de får frågan. Men att prata är som bekant lätt.

Jag anser att alla riksdagspartier har ett uppifrån-perspektiv när det gäller synen på hur människors känsliga elektroniska fotspår ska hanteras. De identifierar sig med Makten. Individerna, som egentligen äger staten och är politikernas chefer, behandlas som undersåtar. Det pågår en undersätefiering i västerlandet.

Det grundläggande problemet i den politiska behandlingen av integritetsfrågan – förutom själva attitydproblemet – är att bara en delfråga i taget diskuteras. FRA kommer upp på agendan – då diskuteras signalspaning i kablar. Ipred-lagen läggs fram – då diskuteras upphovsrätt. Thomas Bodström driver tillsammans med britterna fram ett förslag om så kallad lagring av trafikdata – då diskuteras dess konsekvenser. Hela tiden reagerar man bara på lagda förslag. Ingen försöker förutse vad som står för dörren och ingen är intresserad av att se helheten.

NU MÅSTE PARTIERNa ta ett helhetsgrepp på frågan om elektroniska fotspår och göra det på ett sådant sätt att det håller i ett antal decennier. Det kan låta omöjligt med hänsyn till den snabba tekniska utvecklingen, men det går att göra. Knepet är att inte utgå från en teknologi eller ett övervakningsförslag, utan istället från den enskilda människan.

Varje parti borde påbörja ett grundligt arbete syftande till att definiera vilken typ av information (elektroniska fotspår) om en människa som är "helig"

– som under inga omständigheter får göras tillgänglig för polis, myndigheter eller motsvarande. Det blir integritetsskyddets innersta cirkel. Nästa steg blir att definiera vilken information om en människa som under omständigheterna A får samlas in och användas på sättet B. Det blir integritetsskyddets nästa, lite större, cirkel. Så kan man fortsätta med önskat antal allt större cirklar kring den enskilda människan.

DET FINNS STORA FÖRDELAR med detta tillvägagångssätt. För det första är typerna av information om en människa inte beroende av den tekniska utvecklingen. Det rör sig om tidlösa informationslag som till exempel "vart förflyttar sig människor till fots", "vart åker människor med bil", "vad gör människor i sin bostad", "vilken information tar människor del av" och "vad säger människor till varandra i kommunikation via tekniska hjälpmedel". Alltså blir integritetssynen framtidssäkrad. Dessutom får man automatiskt en helhetssyn.

I takt med att nya teknologier dyker upp, eller nya förslag om övervakning läggs fram, är det bara att testa dem mot det egna partiets syn på integritetsskydd. Polisen kanske vill installera ansiktsgenkännande övervakningskameror i varje gathörn, till exempel. Fine! Läs i integritetsdokumentet. Om det står där att en människas förflyttningar till fots är "heliga" är det bara att säga nej. Och så vidare.

VILKET PARTI BLIR FÖRST med att definiera integritetsskyddet med utgångspunkt från den enskilda människan?

PÄR STRÖM
Integritetsombudsman
Den Nya Valfärden

Krönika Det privata alternativet

Is freedom just another word for nothing left to lose?

ORDEN KOMMER FRÅN JANIS JOPLINS KÄNDA MELODI. Hon tänkte nog sällan på Sverige och svenskt näringsliv, men det finns ju andra som gör. Svenska politiker till exempel. Alla – typiskt nog även vänstern – talar om företagandets och småföretagens betydelse. Eftersom nästan ingen politiker i Sveriges riksdag arbetat i ett företag med anställda, stort eller litet, förmodar jag att språkrören tänker på de bolag, som de sätter sig själva på, i avsikt att skatteplanera.

HUNDRATUSENTALET FÖRETAGARE, som samlades i demonstrationen mot löntagarfonderna den 4 oktober 1983, visste däremot vad det handlade om. Och för första (och sista??) gången sa de öppet och tydligt vad de tyckte. Idag skulle ett liknande initiativ sannolikt inte samla fler frivilliga deltagare än ett vanligt valmöte med Mona Sahlin. Konventionen, försiktigheten och opportunisten tog snabbt tillbaka sina förlorade positioner. Och politiken överlämnades till politiker, vilket är ödesdigert om utvecklingen ska styras enligt devisen Sunt Förnuft. Personlig Frihet och Hänsyn till andra. Jag hoppas läsaren har överseende med att jag så här i efterhand citerar Ny Demokrati, men har ni en bättre och tydligare formulering så säg bara till!

För att stoppa den politisering som sömngångaraktigt tar över och reglerar vår tillvaro i stort och smått måste vi – fria personer, arbetare och företagare – lägga oss i och erbjuda vår egen expertis och erfarenhet. Tänk om varje åtgärd före beslut skulle prövas enligt devisen ovan.

Tänk hur många politiska beslut som INTE skulle bli av. Tänk vad det skulle betyda för människors frihet och självkänsla!

För att visa att det går att ställa sig i vägen för den politiska ångvalten kan medborgarna fortfarande starta egna politiska partier, bemanna dem med icke-politiker och ta plats i de stora elefanternas stallar. Ny

Demokrati gjorde det. Piratpartiet likaså och fler lär komma farande från Cyberspace. Eller från Skåne! Visst är det bra att så sker?! Vårt samhälle är ju inte så sprött att det inte tål öppen debatt. Man häpnar därför när elefantskötarna försöker stänga portarna för nykomlingar i stället för att lyssna och analysera om dessa varor har några goda idéer. Så som man gör i företag vid produkt- och marknadsutveckling. Aktiva företagare vore trovärdiga att driva en sådan utveckling inom gällande politiska ramar.

FÖR ATT I LITEN SKALA DEMONSTRERA det privata initiativets kraft och göra något i stället för att bara prata, tog ett gäng företagare nyligen över ett par kvarter av Nybrogatan i Stockholm. Med vänliga tillrop, vackra blommor och eget renhållningsarbete ville vi visa att det går att hålla en gata lika fin som förr i tiden och att de som verkar vid gatan visst kan ta saken i egna händer. Så småningom i gott samarbete med det Gatukontor, vars existens vi hade betvivlat. Passerande kunder och flanörer brukar uttrycka sin sympati med våra ansträngningar och undra om vi inte kan ta över deras gator också! Vår logotype är två korslagda sopkvastar kring en spirande blomma. Texten lyder "Endast på Nybrogatan". Uttrycket är kaxigt och lånat från CNN. Än så länge passar det oss bättre än CNN.

Sprider inte detta ljus i det mörker som annars skapas av en nedskräpning som stiger i samma takt som politikernas anslag att bekämpa den.

Vi ser faktiskt fram emot en hård vinter, ty om vi lyckas bli

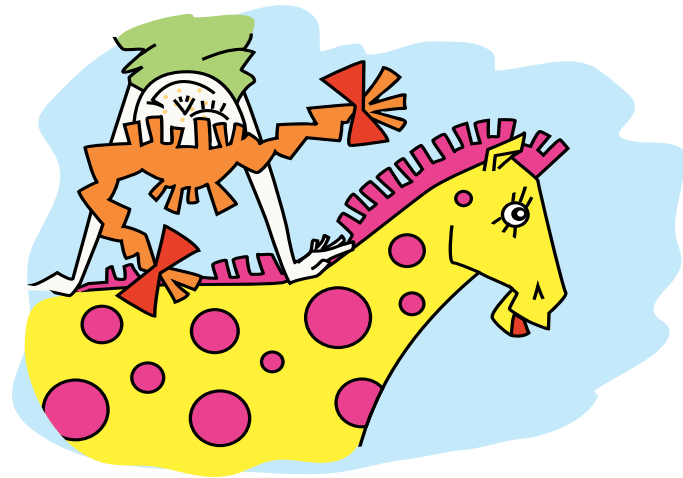
bäst i en stad med mycket snö och is, måste väl politikerna börja tänka om. Eller i alla fall ni som väljer dem. Eller?

IAN WACHTMEISTER
GATSOPARE

Vimmerby – Astrid Lindgrens Värld

VIMMERBY KOMMUN sålde i januari 70 procent av aktierna i Astrid Lindgrens Värld för 24,3 miljoner kronor till Saltkråkan AB, trots att bud på både 35 och 40 miljoner hade kommit in. Företagarombudsmannen kritiserade försäljningen redan 2009 och bistår nu som ombud klaganden i förvaltningsrätten. I samarbete med en advokatbyrå har en anmälan av försäljningen lämnats in till EU-kommissionen avseende otillåtet statsstöd.

Gasverkstomten i Karlskrona

KAMMARRÄTTEN I JÖNKÖPING upphävde efter Företagarombudsmannens överklagan Karlskrona kommuns försäljning av en tomt. Kommunen sålde tomten för fem miljoner kronor trots att ett bud på sju miljoner hade kommit in. Försäljningen stred både mot kommunallagen och mot EU:s statsstödsregler. Kommunen har överklagat domen till Regeringsrätten som nu har meddelat prövningstillstånd.

IKEA & Borlänge Kommun

FÖRETAGAROMBUDSMANNEN KRITISERADE i december 2009 Borlänge kommun för att sälja mark till IKEA som skulle innebära en realisationsförlust på ungefär 300 miljoner kronor för kommunen. Både IKEA och Borlänge kommun tillskrevs och informerades om gällande statsstödsregler. I mars 2010 meddelade kommunen att en värdering görs av två oberoende fastighetsvärderare. Företagarombudsmannens brev till IKEA respektive kommunen var av avgörande betydelse för beslutet och ett tydligt tecken på att Företagarombudsmannens verksamhet är till nytta för företagarklimatet.

Skarp JO-kritik mot Länsstyrelsen i Stockholm

UNDER FEM ÅR försökte ett företag få svar på om det kunde leverera gas med släp till Nacka och Värmdö. Efter ett Kafka-liknande bollande av frågan mellan länsstyrelsen och Vägverket JO-anmälde Företagarombudsmannen myndigheterna då det var orimligt att ett företag inte skulle kunna få ett svar på en fråga trots åratals försök.

JO riktade skarp kritik mot länsstyrelsen för att inte lojalt ha följt och tillämpat beslut från överinstansen Vägverket. Länsstyrelsen fick dessutom kritik för att ha lämnat vilseledande besked och JO betonade att det är helt oacceptabelt när en myndighet sätter sin egen uppfattning framför gällande rätt.

Vinst när Båstad kommun sålde till underpris

BÅSTAD KOMMUN sålde mark för byggnation av bostadslägenheter till PEAB, vilket även råkade vara det bolag som kommunstyrelsens ordförande var tjänstledig från. Marken hade varken värderats eller lagts ut på anbud före beslut om försäljning. Enligt avtalet mellan PEAB och kommunen hade byggföretaget option på att köpa och bebygga fastigheterna fram till och med år 2015. Ingen justering av priset skulle göras oavsett när optionen utnyttjades. Företagarombudsmannen överklagade försäljningen till länsrätten eftersom kommunen inte iakttagit svensk lag och inte heller följt EU-kommissionens riktlinjer. Länsrätten meddelade inhibition och upphävde kommunens beslut. Trots att PEAB frånträdde avtalet överklagade kommunen till kammarrätten som beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Kommunen överklagade då till Regeringsrätten där prövningstillstånd också vägrades.

Länsrätten upphäver försäljning av skola i Övertorneå

KOMMUNSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT beslutade att sälja en skola i Övertorneå. Det ursprungliga försäljningspriset var en krona. Försäljningen föregicks inte av något anbuds-förfarande. Efter kritik från Företagarombudsmannen begärde kommunen in en värdering av skolan av en mäklare från Haparanda. Den värderingen resulterade i ett pris om 100 000 kronor. Under försäljningsprocessen lämnade en intressent in ett anbud på skolan på 150 000 kronor. Trots detta sålde kommunen till den utvalda köparen för 100 000 kronor. Beslutet i kommunfullmäktige överklagades till länsrätten som har stoppat köpet tills vidare. Kommunen avvaktar dom före försäljning.

Granskade av Företagarombudsmannen

Årjängs kommun

ÅRJÄNGS KOMMUN fattade beslut om att, genom en bytesaffär, sälja en fastighet, Mejeriet, och att köpa en annan fastighet, Tingshuset, av ett företag. Kommunen lät inte göra en oberoende värdering och använde heller inte något anbuds-förfarande vid försäljningen. I Tingshuset bedrevs dessutom en "bed and breakfast" som kommunen lade ner i samband med köpet, något som Företagarombudsmannen förmodar var till gagn för hotellverksamheten Norlandia Årjäng som kommunen själv är delägare i. Företagarombudsmannen har överklagat ärendet till Regeringsrätten som har meddelat prövningstillstånd.

Övertorneå simhall

ÖVERTORNEÅ BESLUTADE att sälja en simhall för en (1) krona till en utvald köpare. I köpet ingick även ett av kommunen utlovat driftsbidrag om totalt 2,5 miljoner kronor över fem år. Trots att beslutet upphävdes av länsrätten och beslutet inte överklagades av kommunen har denna inte ändrat sitt beslut. Handhavandet avseende försäljningen JO-anmälades av Företagarombudsmannen som uttalade skarp kritik mot Övertorneå kommun för att denna hade verkställt ett beslut innan överklagandet hade gått ut.

Uppvidinge

UPPVIDINGE KOMMUN köpte under våren en industrilokal av ett lokalt företag. Lokalen var värderad till 2,5 miljoner kronor och kommunen betalade 40 procent mer. Hyran sattes till 400 000 kronor per år efter att ha beräknats utifrån en köpesumma om 2,5 miljoner. Eftersom den faktiska köpeskillingen var 3,5 miljoner borde hyran ha legat 50 procent högre om samma beräkningsgrunder hade använts. Företagarombudsmannen är ombud vid överklagandet av Uppvidinge kommuns olaga stöd.

Mörby Centrum

DANDERYDS KOMMUN tog beslut att sälja mark runt Mörby Centrum för 125 miljoner kronor trots att värderingar visat att marken med tillhörande byggrätter är värd 404 miljoner. Försäljningen är olaglig både enligt EU-rätten och enligt kommunallagen och innebär ett otillåtet

statsstöd på runt 280 miljoner kronor. Företagarombudsmannen är ombud vid överklagan. Förvaltningsrätten i Stockholm har beslutat att tillfälligt stoppa markförsäljningen vilket innebär att den planerade skyskrapan och ombyggnaden stoppas till dess att domstol avgjort ärendet i sak.

Under femton år har Den Nya Valfärden utvecklat sjukvårdsförslaget Hälso- och Sjukvårdsföretagsmodellen. Den bygger på samma grundtanke som det skolpengsförslag som Den Nya Valfärden utarbetade under slutet av 1980-talet och som så småningom blivit verklighet. HSF-modellen börjar nu gradvis förverkligas även den. 4 oktober-tidningen bad sjukvårdsexperten Christopher Jarnvall utvärdera situationen.

Det händer saker i svensk sjukvård

Svensk sjukvård blir alltmer "kundanpassad". De politiska partierna är idag mer eller mindre ense om att någon form av vårdval är bra eller i alla fall nödvändigt även om det inte överensstämmer med den egna ideologin.

När den borgerliga regeringen tillträdde utfärdades snabbt ett antal avsiktsförklaringar, som nu börjar visa resultat. Frågan är hur väljarna nu i valet kommer att ställa sig till det som har hänt inom sjukvården – allt från patientsäkerhet till privata apotek. Och hur kommer man att acceptera nya förutsättningar i den svenska vården?

I SKRIVANDE STUND ser det ut som att den borgerliga alliansen kommer att sitta kvar, om än

Christopher Jarnvall

kanske i minoritetsposition, eftersom Sverigedemokraterna möjligen tar sig in i Riksdagen. När detta går i tryck har positionerna kanske förändrats. Hur som helst blir det ett jämnt och mycket spännande val. Men vad kommer då att hända inom vården?

MYCKET AV DET SOM NU HAR INFÖRTS kommer naturligtvis inte att försvinna även om det blir regeringsskifte. Vårdvalet är här för att stanna. Vänsterpartiet, som i så fall förmodas få en del framskjutna positioner inom vårdrelaterade departement, har litet svårt att slita sig från gamla tankar om att det offentliga skall ta ansvaret för vårdproduktionen. Men inte heller där är man helt enig.

Opinionen i alla läger börjar alltså svänga mot en modell som är solidariskt finansierad men där vårdpengen följer valet av försäkrings- eller vårdgivare.

Mycket av det som har hänt i svensk vård under de senaste åren ligger i linje med de tankar som har förts fram i Hälso- och Sjukvårdsföretagsmodellen. HSF-modellen som förutsätter en vårdpeng i vilken sjukvård, läkemedel och ersättning vid sjukdom ligger samlad har naturligtvis tjänat som inspirationskälla vid tillkomsten av nya tankar och modeller, till exempel när landstinget i Halland – bla med socialdemokra-

tisk medverkan – genomförde sin modell för några år sedan. Men varken när det gäller Hallandsmodellen eller den efter 2006 införda Stockholmsmodellen har man tagit steget fullt ut och förespråkade en nationell vårdpeng som innefattar all vård och sjukpenning. Ersättningen, var det i stället tänkt, skulle utformas utifrån de regionala förutsättningarna.

Men varför kan man då inte tänka sig en riksomfattande ersättningsform? Jo, menar arkitekter bakom de båda modellerna, det kan man kanske på sikt, men än så länge ser det så olika ut i landet. Det behövs ytterligare ett antal steg för att etablera vårdvalstänkandet. Sedan kanske man kan införa ett nationellt ersättningssystem. Det är möjligt att vi kommer att se stora förändringar på detta område under kommande mandatperiod.

SVENSK VÅRD ÄR PÅ VÄG mot grundtanken i HSF-modellen. Risken när man bara anammar en del av lösningen är att man inte får alla de goda effekterna. Om man exempelvis underlåter att lägga in sjukpenningen i vårdpengen så missar man att skapa incitament för läkarna att låta bli att sjukskriva.

HSF-modellen med vårdpengen skulle kunna fungera. Det gick ju bra med skolpengen en gång i tiden. □

Krönika Fallet Abbas & Danka

En valrörelse handlar om de stora frågorna, och de små

DEN HANDLAR OM HUR SKOLAN ska vara organiserad, hur skattesystemet ska se ut, om arbetslöshetspolitiken. Men den kan också handla om ifall företagarna Abbas och Danka Asli ska få köpa huset där deras restaurang ligger.

Testet på politikernas seriositet och ordhållighet ligger nog mer i de små frågorna, än i de stora.

Abbas och Danka är restaurangföretagare. Abbas är ursprungligen judisk flykting från Irak. Han träffade Danka i Tjeckien.

För många år sedan hade de kiosk vid Karlaplan. 1989 fick Abbas hyra den gamla Banmästarbostaden Tegelhuset vid Södra station i Stockholm – den enda bevarade byggnaden från västra stambanans tidiga period i mitten av 1800-talet. Att ställa Tegelhuset i skick blev Abbas livsverk och få tror att det skulle klarat sig från rivning om inte Abbas räddat det. Abbas renoverade huset med egna händer och egna pengar.

DET BLEV SNABBT ETT AV stadsdelens mer uppskattade ställen.

Abbas och Danka har ett förmånligt hyreskontrakt – så förmånligt att Stockholms stad förlorar pengar varje år. Men Abbas och Danka Asli vill köpa huset. Både därför att de lagt ner så mycket arbete och kärlek på det och för att våga satsa långsiktigt.

De höll politikerna med om. Annika Billström, som var s-ledare i Stockholm 2002 och efter det valet blev finansborgarråd, gick till och med ut i ett pressmeddelande och lovade att Aslis skulle få köpa fastigheten (som enbart inrymmer restaurangen och en liten bostad åt familjen). Också de borgerliga partierna ville låta Danka och Abbas köpa huset och Billström konstaterade i sitt pressmeddelande att "Tegelhuset är ingen partiskiljande fråga. Oavsett vem som, vinner valet kommer vi före årsskiftet att ha ett avtal klart för försäljning av huset."

Klara besked. Eller hur?

Valet kom – ingenting hände.

NYTT VAL 2006 OCH TEGELHUSET är fortfarande en populär plats bland söderborna, som slöt upp bakom Abbas. I valrörelsen 2006, lovade den ledande moderaten Sten Nordin, på alliansens vägnar, "snabbförsäljning" av Tegelhuset till Abbas och Danka.

2002 skulle det ske innan årsskiftet. 2006 genom "snabbförsäljning".

Men Aslis äger fortfarande inte Tegelhuset. I mars 2007 fick Abbas och Danka verkligen ett kontrakt. Abbas och Danka skrev på och betalade handpenning.

KONTRAKTET FÖRUTSATTE en stadsplaneändring. Det skulle Staden ordna, men kontraktet skulle förfalla om inte "detaljplan och fastighetsbildning vinner laga kraft inom två år". Det borde inte vara något hinder. Staden hade genom de politiska löftena och nu genom ett försäljningskontrakt talat om vad man vill. I augusti 2004 hade stadsbyggnadsborgarrådet Py Börjesson (s) deklarerat att hon "ser inga problem med att stycka av marken". Den ledande tjänstemannen, Arne Fredlund på Stadsbyggnadskontoret sa i ett mail den 23 nov 2008 att en planändring "kommer att ske".

Men den skedde inte. Två år gick, kontraktet förföll och staden sände utan kommentar tillbaka handpenningen till Abbas och Danka som alltså är tillbaka på ruta ett.

NÄR DET ÄR VAL VILL MÅNGA visa sitt stöd till småföretagare. Men det är i praktiken det avgörs. Det är historien om Abbas och Danka Aslis mardröm ett bevis på.

OLLE WÄSTBERG

Kommunikationsföretagare, fd generaldirektör Svenska Institutet

Tack!

Ett stort tack till våra annonsörer och andra som under året bidragit till vår verksamhet för ett företagsvänligare Sverige!

AB DFS
 AB SMÅLANDSINREDNINGAR
 ACETEC AB
 ACP AB
 ADVOKATERNA VON AHN
 AJOUR TRADING SWEDEN AB
 ALLARDS BYGG O MONTAGE AB
 ALLSERVICE FÖNSTERPUTS & STÄD I STHLM AB
 AMA MASKIN & TEKNIK AB
 AMANDA CONSULTING I SALTSJÖBADEN
 AMFOLYTEN AB
 ANDBJÖRK KJELL ÅKERI
 ANDERS GÅRD AB
 ANDRITZ AB
 ANGARN SIGNAL O EKONOMI AB
 ANIAGRA PRODUKTIONS AB
 ANRAMA KABLAGE
 ANSA BYGG AB
 AP Q EL AB
 APPELQVIST SERVICECENTER AB
 ARBETSLAGET HJELM & CO BYGGNADS AB
 ARCELORMITTAL BE GROUP SSC AB
 ARNE EDH BEGRAVNINGSBYRÅ FONDKISTAN
 ARNE SÄLLBERG & SÖNER AB
 ARNES AUTOMATSERVICE AB
 AROS KÖK & BYGG I VÄSTMANLAND AB
 ARTINSGRUPPEN AB
 ARVIDSJAUR FLYGPLATS AB
 AS TRANSPORT AB
 ASK & EMBLA BARNOMSORG AB
 ASKELYCKANS KONDITORI AB
 A.V.I. REDOVISNING AB
 AWF EQUINE TRADING AB
 AXJO PLASTIC AB
 BAGERIET SJÖSTRAND OCH ERICS AB
 BAGGOS BYGG AB
 BENGT NORDS ÅKERI AB
 BENGTSBO SKOGSENTREPRENAD AB
 BENSBYN MEKANISKA O MASKIN AB
 BERG PROPULSION AB
 BERGA-TUNA GÅRD AB
 BERGSLAGENS ELDFASTA AB
 BETONGBORRARNNA I VÄST AB
 BETSCHART BILLACKERING AB
 BIKE LINE SWEDEN AB
 BIL O MOTORSERVICE I FALUN AB
 BILLBAG AB
 BILTEMA BOTKYRKA AB
 BJÖRKÖ INDUSTRIPRODUKTER AB
 BJÖRN LJUNGAHLS TRANSPORTKONSULT
 BJÖRN ÅKERI AB, LARS
 BJÖRNEBORGS LÅDFABRIK AB
 BOJES LICENSSVETS AB
 BOKFÖRINGSBYRÅN EKONOMILINJEN AB
 BOLANDER & SCHÖN AB

BOPARTNER I MÄLARDALEN AB
 BR GUSTAVSSONS PLÅTSLAGERI AB
 BR VÄRME & VATTEN I NYKÖPING AB
 BRA LAGER I KARLSTAD AB
 BRA ÅKERI AB
 BRIZÅ FÖRETAGSADMINISTRATION AB
 BROGETORPS ÅKERI AB
 BRUSKE MÅLERI AB
 BRÖDERNA FHYR AB
 BRÖDERNA HANSSONS TRANSPORT AB
 BSB BRANDTS SÅG & BETONGBORRNING
 BYGG & FASTIGHETSSERVICE
 BYGG & MILJÖTEKNIK AB
 BÄCKS ÅKERI AB
 BÖDA STRANDHUGG AB
 CALMAR EKONOMISERVICE HB
 CANADIAN PLASTIC FLOORING AB
 CANODA OFFSHORE AB
 CARLS BUSSAR AB
 CAVI TRANSPORT & ASSISTANS
 CEVA LOGISTICS SWEDEN AB
 CHRISTER MAGNUSSON SVERIGE AB
 CIAS HOVSLAGERI
 CITTRA VERKSTADEN AB
 CLAUDIA GOHLKE FIRMA
 CLD ACTIVE-BYGG AB
 CLEAN TVÄTT
 COMBISYSTEM FÖRSÄLJNING AB
 COMPLIQ SYSTEM AB
 COTHOL KONSULT AB
 DALA TRAVERS SERVICE AB
 DALADATORER I MORA AB
 DALARNAS AUKTIONSBYRÅ
 DALARNAS PLATTSÄTTNING AB
 DANTOM ENTREPRENAD AB
 DAU TRYCK I ÖSTERSUND AB
 DAWSON ´S ÅKERI MICHAEL DAWSON
 DEBET & KREDIT I SUNDSVALL
 DEREMARS LIVS AB
 DIN BÄRGARE I SVERIGE AB
 DRILLPOWER I STOCKHOLM AB
 DU-TEKNIK AB
 EASY BAKE AB
 ECUNI AB
 EKEBLOM KONSULT AB
 EKONOMI & BOKFÖRINGSTJÄNST AB
 EL & STYRTEKNIK AB
 EL-FINNESS AB
 EL-PUNKTEN AB
 EL-X I MALMÖ AB
 ELECTRO-ENGINEERING I STHLM AB
 ELEKTROTJÄNST I TYRESÖ AB
 ELIASSON O SON BYGGNADSFIRMA
 ELIASSONS SEGELMAK & BÅTKAPELL
 ELINGS BLOMMOR
 ELISABET INNALA IT-UTVECKLING

ELKEDJAN KROKOM
 ELLERTSSONS REDOVISNINGSBYRÅ
 ELMO LEATHER SWEDEN AB
 ELTECH ELECTRONISK AB
 ELVIERSSENS BYGGTJÄNST AB
 EMMABODA GRAVVÅRDSINDUSTRI AB
 ENBLOMS GRÄV & SCHAFT AB
 ENERGI & DRIFTEKNIK AB
 ENERGORETEA GROUP AB
 ENTREPRENÖR LARS JOELSSON
 EPOTEX SÄLJSERVICE AB
 ERGO NORDIC AB
 ESSMA FÖRSÄLJNING AB
 EXTUNA PRODUKTION AB
 FARM FRITES NORDEN AB
 FASTIGHETS AB PORTVAKT
 FHM REKOND & BILSERVICE AB
 FIRMA ANDERS NILSSON
 FLYGFRAKT AB
 FORSBY MÅLERI AB
 FORSGRENS BILFYND AB
 FREDAL AB
 FREDRIKSSONS GRÄVMASKINER
 I TORSBY
 FREINERTFÖRSKOLAN EJDERN AB
 FRI & CO AB
 FRISKA HUS AB
 FRÅN SVART TILL VITT AB
 FÄRGBRON BIFROST AB
 FÖMO BYGG AB
 FÖRETAGARNAS RED.BYRÅ TIERP AB
 G H ELFVINS EFTR AB
 G HENRYSSONS SKOGSAVVERKNING
 GALDER SECURITY AB
 GECO INREDNINGAR AB
 GEHAB KVALITETSPÅBYGGAREN AB
 GL-AGENTURER AB
 GLASMÄSTAREN LEHTONEN AB
 GLOBAL FASTIGHETSSERVICE
 GO WEST AB
 GOAB I SKÅNE AB
 GRANFLO BYGG AB
 GRÄNNA TAXIBUSS AB
 GRÖNROS HANDELS I ENVIKEN AB
 GULLABO VÄRD SHUS
 GUSTAFSSONS BYGG, JANNE
 GUTTSTA KÄLLA AB
 GYLLE MEC AB
 GÅRÖ PLÅTPRODUKTER AB
 GÄVLE AUTO-BÄRGNING AB
 GÖRAN LUNDBERGH TRANSPORT-GLT
 GÖTEBORGS ELSERVICE AB
 HABO FARMARTJÄNST AB
 HAGSTRÖMS TRANSPORT AB
 HALLBYGGARNA-JONSEREDS AB
 HALLGRENS ÅKERI AB, KJELL

HAMRAVIK GROUP AB
 HANSSON & HANSSON RÖR AB
 HASSELA SKOGSPRODUKTER AB
 HE-BO I UPPSALA AB
 HEIMROTHS BILUTHYRNING AB
 HELGEREDS RÖR AB
 HELLGRENS VENTILATIONSSERVICE AB
 HELLMAN ÅKERI AB
 HELTÄCKANDE MATTOR AB
 HENKES BYGG & MONTAGE
 HENNING JANSSON EMBALLAGE AB
 HERRGÅRDSTOPPEN AB
 HINC ASSET MANAGEMENT AB
 HISINGEN ELPARTNERS AB
 HJ:S REP O MONTAGESERVICE AB
 HOFORS TRYCKERI AB
 HOLMQVIST METALL & GRAVYR AB
 HOWDEN AB
 HÅKANS MINK AB
 HÅKANS SVETS O ALLREP AB
 HÅKMA AB
 HÄLSINGLANDS MATERIALÅTERVINNING AB
 HÖGAKUSTEN PLÅTSLAGERI AB
 HÖNÖ MARIN & TRANSPORT
 I LUNDBERG RÖRSVETS AB
 IBE-SVETS AB
 ICA KVANTUM
 ICA MAXI
 ICA NÄRA BOVALL
 ICA SUPERMARKET
 ICA-HALLEN, ENSKEDEDALEN
 ICE HOTEL AB I JUKKASJÄRVI AB
 IDEAL FASTIGHETSSERVICE
 IFF
 INDUPIPE AB
 INDUSTRIFABRIKEN UDDEVALLA AB
 INDUSTRILYFT AB
 INDUSTRISTÄNGSEL I BOLLNÄS AB
 INDUSTRIUNDERHÅLL AB
 ING FIRMA G DAHLQVIST AB
 INGAREDS ÅKERI AB
 INGVAR WAHLQUIST FIRMA
 INNERSTADENS PLÅTTJÄNST
 INNOVAFORM AB
 INTRUM JUSTITIA SVERIGE AB
 INVID GLOBEN AB
 ISENDAHLS JURIDISKA
 ISI WISSING AB
 IVAR JONSSON FIRMA
 J G ANDERSSONS SÖNER AB
 J O BYGG
 JAR LUFTVÅRD AB
 JE-GU VENTILATIONS AB
 JEHAB STÄDSERVICE AB
 JEMTTRAILER AB
 JH SALT WATER AB

Tack!

Ett stort tack till våra annonsörer och andra som under året bidragit till vår verksamhet för ett företagsvänligare Sverige!

den
nya
välfärden

» JM ENTREPRENAD AB	LNC TRANSPORT AB	PER ANDERS GJEIN ÅKERI AB	SYDSVENSKA HÄLSOGRUPPEN AB
JOHAN NILSSONS LJUD LJUSTEKNIK	LR SYSTEM AB	P & G WOODY BYGGHANDEL	SÄBY EGENDOM, CARL AF UGGLAS
JOHANNISDALS DÄCKSERVICE	LULEKRAFT AB	PERSSENS ENTREPRENAD AB	SÄLLEBRÄTENS GRUPPBOSTAD AB
JOMA GRAFISK PRODUKTION AB	LUNDBERG,BLOM & CO, BYGGN.FA	PIK AB	SÖDERSTRÖMS ÅKERI I KIMSTAD AB
JONNY & TOMMY ´S SCHAKT AB	LUNDBY LIVS AB	PLANNING O LOGISTIC AB	SÖRENS BILLACK AB
JONNY H TRANSPORT AB	LUNDINS VÄRME AB	PLASTSKADOR & MONTAGE AB	TAKORAMA AB
JOUR-TRYCK PW AB	LVI LOW VISION INTERNATIONAL	POOL-GUARD INC AB	TAXI KIRUNA AB
JS PLÅTSLAGERI	LYCKEBY STARCH AB	POTATISGROSSISTEN I SÄVAST AB	TEAM G EL & VVS AB
JTS I ÖSTERSKÅR AB	LÄNDIA KONFEKTYR AB	PRESTANDO AB	TEAM UGGLARP
JUTOS TIMBER AB	LÖVNÄS SKOG O MOTOR AB	PROTECTOR YTBEHANDLING AB	TEGNÉRS MATSALAR
JÄFENS ENTREPRENAD AB	M KNUTSSONS ENTREPRENAD	PSP INTERNATIONAL AB	TERMOFLON PRODUKTION AB
K THULLNÉRS SKOGSENTREPRENAD	MA-TEKNIK AB	PÅLSSON BYGG I HUSKVARNA AB	TG-KONSULT KB
K.E. IVARSSONS ÅKERI AB	MAGLASÄTE GÅRD AB	RACoon MILJÖFILTER AB	TIBRO MASKIN REPARATIONER AB
K.O. NILSSONS BIL O TRANSPORT	MALMQVIST COMPACT MASKINER	RAYMOND WASS ÅKERI AB	TILDA TOYS AB
KALLE H:S BILPLÅT AB	MARKANLÄGGNINGAR JUGGE LARSSON AB	REAXCER AB	TOMBRI AB
KALLE SJÖDINS SKOG O FLIS	MARTINSSONS SÅG AB	REDOVISARNA I KATRINEHOLM	TORVALLA BIL AB
KARL-ERIK WEGNER ÅKERI AB	MASKIN & MOTOR I RISSELÅS AB	REKAB	TRAMPOLINSPECIALISTEN I
KARL-GÖRAN KARLSSON FIRMA	MATS WÄHLIN AB	RINGSVETS AB	STOCKHOLM AB
KARLAPLANS SKOSERVICE	MAXI MAT SVINESUND	RINGTJÄNST I VÄRGÅRDA AB	TRANSPORTÖREN I GÖTEBORG AB
KARLIT AB	MAXI STORMARKNAD	RLW INREDNINGAR & SNICKERI AB	TREBORAS
KARLSBODA REDOVISNING & KONSULT AB	MC DONALD ´S HÄSSLEHOLM	ROGER & MATTIAS BYGG AB	TRESCAL SWEDEN AB
KARLSSONS BUSS	MED TEKNISK ILLUSTRATION MATS EDVARDSSON	ROLF KVISTS ÅKERI AB	TRUX AB
KEMA STORKÖKSFÖRSÄLJNING AB	MELLBY PAC AB	ROSENDALS BYGG AB	TS STANSEN AB
KEMAN SVETS AB	MENTROBYGG	ROSLAGENS VÄRMEMONTAGE AB	TULLSPEDITION, AB
KENT HEIJEL MOTORSPORT AB	MENZIES AVIATION SWEDEN AB	RUDÉNS PLASTINDUSTRI AB	TYDAB
KGC VERKTYG & MASKINER AB	METATOR VVS KONSULT AB	RUNE JOHANSSON ÅKERI FJÄRRFRAKT	TYSSLINGE ÅKERI AB
KGM:S SKOG AB	MICOER-DATA	RÄTTVIKS SKROTAFFÄR AB	TÖRNSKOGS REVISIONSBYRÅ AB
KILS ELBUTIK AB	MIKAELS GRÄVTJÄNST AB	RÖREX I STOCKHOLM AB	ULF OLSSON JORDBRUK-LANTBRUK
KINNVALL G AB	MILJÖ TRANS I SVERIGE AB	RÖSA SNICKERI AB	UNIKUM DATASYSTEM AB
KIRUNA BYGGMEK	MILNOV AB	S ROSENBERG KONSULT	UP SOUND PRODUCTION
KJELL HAMMAR BYGG & INLÄGGNING	MIVA MONTAGE AB	S-TRYCK AB	UPPLANDS BILFÄRG AB
KJELL JANSSON ÅKERI	MKM MATT & KAKELMONTAGE AB	SANDBERGS GRÄV O SCHAKT	UPPLANDS FLIS & TRANSPORT AB
KJIN SCHAKT AB	ML BYGGPROJEKTERING	SCANDO AB	UPPLANDS GODSSERVICE AB
KJK LAGERPRODUKTER AB	MOLLS BYGGSERVICE	SCANREX INDUSTRISERVICE AB	URSINIUS BYGG & IND STÅD AB
KOMINOX INTERNATIONAL AB	MON AMI KONFEKTIONS AB	SHARP CENTER	VALHALL BYGGENTREPRENAD AB
KONTORSCENTER AB	MONTERA PLÅT & BYGG AB	SKANDINAVISK MARKNADSMEDIA AB	VAROLA ÅKERI AB
KORPALYCKE BYGGE AB	MOTIVATION SERVICE LANDGREN AB	SKARPTEGEN ENTREPRENAD AB	VERANDAMÄSTARNA AB
KRISTINA K. STÅD I BORLÄNGE AB	MULTIWELD AB	SKELLEFTEÅ BIL AB	VFAS-VILLA & FASTIGHETSASS. I SKÅNE AB
KSS KLIMAT O STYRSYSTEM AB	MÅLERIFIRMA MAGNUS ENGSTRÖMS KB	SKOGSTRANSPORT M LARSSON AB	VIGGBYHOLMS GÅRDS FASTIGHETS AB
KUNGSBACKA VILLABYGGEN AB	MÄKLARFIRMAN WIDERLÖV & CO AB	SKRUVFABRIKS AB	VILSTENA FISKODLING
KUNGSÖRSBAGARNA I KUNGSÖR AB	MÄKLARHUSET NACKA AB	SKÅNSKA GAS & VA LAGRET AB	WIGMARKS MÅLERI AB
KÄRINGÖ TRAFIKEN AB	MÄLARDALENS MUR & PUTS AB	SKÄNNINGE GODSTRANSPORT AB	WILLY ´S
L T KONSULT AB	MÖBLER & SLÖJD AB	SMOKE FREE SYSTEMS AB	WIMEWA
L Å LINDHS ÅKERI	N J INNOVATION AB	SMS GULD AB	VINNINGA CEMENTVARUFABRIK AB
L-H BYGG AB	NEAVA AB	SNICKERIKONTAKT AB	WIRÉN & PERSSON PLÅT &
L.S. MÅLERI	NILCON AB	SPECIALISTPSYKIATRIGRUPPEN	MEKANISKA AB
LABEL AB	NILS SIMONSSONS BYGG & GOLV AB	SR RIVNING AB	VISKANS SKOGSENTREPRENAD AB
LAGERSTEDT & KRANTZ AB	NILS TORE JOHANSSON	STAFFANSTORP DÄCKSERVICE AB	VVS KONSULT A PIERRE
LAHOLMS LITO AB	NORDAROM AB	STATOIL I VIMMERBY	VÄRDSHUSET NORSHOLM
LAISBÄCK GRÄV O SÅG AB	NORDSTRÖM & KARLSSON EL AB	STINSEN SERVICE AB	VÄSTERÅS BYGGPLÅT AB
LAMPBOLAGET A HÄGGROTH AB	NORR-DON AB	STJÄRN-STANS AB	YTTERS RÖRSERVICE AB
LARS HELLMANS MOTORRENOVERING	NORREBO TRÄINDUSTRI AB	STOCKHOLMS LITO-TEKNIK AB	ÅA PRODUKTER AB
LARS NILSSONS BYGG	NORRGÅRD MÄTTEKNIK AB	STRÅVALLA MASKINSTATION AB	ÅBERGS FASTIGHETSFÖRVALTNING
LARSSONS VED O TRANSPORT AB	NORRKÖPINGS INDUSTRI &	STÅHLS PLÅT AB	ÅBERGS VTC PARTS AB
LASSE EDBERG GRÄV & SCHAKT	BYGGSMIDE AB	STÖPAFORS TRANSPORT AB	ÅJ MÅLERI AB
LASSE SVENSSONS FRAKTTJÄNST AB	NORRSKOGSÅGARNA	SUNDS MOTORMEKANISKA	ÅKE WIBERGS ÅKERI AB
LEDBERGS CHAROLAIS AB	NYA TRAFIKSKOLAN SKARABORG	SUPERSHINE I HALMSTAD AB	ÅKERMAN & LUND ORGELBYGGERI AB
LEHNKERING LOGISTICS AB	NYCOMED AB	SVA AB	ÅKES SVETSHUS I HOVA
LEIF ANDERSSON BYGG & FASTIGHETS-SERV AB	NÖJESPALATSET AB	SVENSK FLAMSKYDDSTEKNIK AB	ÅKESTAM & HOLST M FL AB
LENNART ERICSSON FASTIGHETER AB	OCAB I JPG & SKBG ´S LÅN AB	SWEDETRANS AB	ÅRNÄS AB
LENNART ROWLAND LIVS AB	OLJECENTER I MALUNG AB	SWEED BJÖRN HÖJRUP AB	ÅNGEBY AB
LIEDHOLMS MEKANISKA VERKSTAD AB	OLSSONS BRÖD	SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING	ÖCKERÖ FISK
LILLA LUGNET AB	ONROX AB	SVENSK FRUKTIMPORT I	ÖFVERBERGS ALLSERVICE
LINDBERGS STÄLLNINGSMONTAGE AB	ONSALAVILLAN BYGGVAROR AB	HELSINGBORG AB	ÖREBRO BIL O KAROSS AB
LINDESBERGS BILSKADECENTER AB	OPPOGA BRUK AB	SVENSK INDUSTRIMURNING AB	ÖREBRO EXPRESS AB
LINDS SVETS & MONTAGE AB	OPTICUM LINJER O BÅGAR AB	SVENSKA FLYTBLOCK AB	ÖREBRO HYR-LIFT AB
LINKÖPING TANK TRANSPORT AB	ORTMAN SPECIALANPASSNINGAR AB	SVENSKA KAKEL I GÖTEBORG AB	ÖSTERBERG BYGG AB, BRÖDERNA
LKV BYGG AB	OSAFRAKT AB	SVENSSON & ÖRN SNICKERI AB	
LL-GRUPPEN AB	OSKARSHAMNS BILUTHYRNING AB	SVETSHUSET I AVESTA AB	

City Konferenscenter i centrum för konferenser

”Vi hjälper alltid till”

Platsen är Norrportens fastighet vid Klostergatan 23 i Örebro. Närheten till både tåg och buss är uppenbar med Resecentrum bara ett stenkast bort. Det är här City Konferenser har sina lokaler.

Hela konferenscentret spänner över en yta på drygt 1000 kvadratmeter. Konferenscentret erbjuder plats för allt mellan 16 till 160 deltagare uppdelat på elva lokaler av varierande storlek. Fyra av dessa går att omvandla till fullt utrustade datasalar med plats för sex till 30 deltagare och datasalarna är främst tänkta att användas för utbildning. Som grädde på moset kan två av lokalerna omvandlas till festlokal eller lokal för minimässor. Salarna och möteslokalerna har fått namn efter Örebros gamla skofabriker med namn som Rex, Tärnan, Oscaria, Örnen, Kronan och Master. Fastigheten ägdes från början av SCB (vilka fortfarande finns kvar i lokalerna, fast

på ett annat våningsplan i byggnaden) för att sedan förvaltas av Vasakronan. Idag äger Norrporten fastigheten.

Catrin Bernhoft har mer än tio års erfarenhet från branschen och är ägare till City Konferenscenter. Företaget har tre anställda. Ledorden är att vara lyhörd, serviceinriktad och flexibel och hjälpa kunden med allt från möblering till teknikönskemål.

Det känns lite som ett familjeföretag, säger Ann-Cathrine Jansson som sköter bokningarna på City Konferenscenter.

Detta bekräftas också av Catrin Bernhoft, som inflikar att hennes söner får hjälpa till när lokalerna ska genomgå underhåll under sommarperioden.

City Konferenscenter har öppet sju dagar i veckan mellan 07.00 och 22.00 och är en dagskonferensanläggning, vilket innebär att

det inte finns någon övernattning i huset.

Vill man boka hotellrum så har vi flera hotell i närområdet. Val av lunchalternativ och förmiddagsfika beställer vi från restaurang NorrTull som finns i fastigheten i anslutning till oss, säger Catrin Bernhoft. Förutom samarbetet med redan nämnda företag samarbetar City Konferenscenter med IT-mästaren för teknisk support, ISS, GoWilde för kundaktiviteter och Örebrobagaren för nybakt kaffebröd varje dag.

City Konferenscenter är Örebros mest centralt belägna mötesplats för konferenser och minimässor med direkt närhet till Resecentrum.

Vi har egentligen bara ett problem och det är att vi inte kan växa, säger Catrin Bernhoft.

INFORUTA

Namn: Catrin Bernhoft

Familj: Sambon Göran och barnen Adam (12), Viktor (14), Alexander (17), Oliver (19), Andreas (21), Alexander (23) och Johan (27).

Bor: Villa i Lundby

Född: I Örebro – släkten kommer från Kiruna.

Utbildning: Förvaltningslinjen med inriktning mot rättsvetenskap

Aktuell: Driver företaget City Konferenscenter på Klostergatan 23, Örebro

Örebros bäst belägna mötesplats direkt vid resecentrum

Värdinna Pia VD/Ägare Catrin Värdinna Ann-Cathrine Värdinna Sandra

Allt ingår
i priset

REX	SULAN	
4.600:-	3.700:-	Heldag
3.400:-	2.900:-	Halvdag
60-150 platser		

Vill du också bli kund?

Klostergatan 23. Boka nu: 019-672 16 02.

City
KONFERENS CENTER

Allt ingår
i priset

144:-/person

Två fika & komplett lunch
Pris exkl moms.

Bokningsförfrågan via hemsidan: www.citykonferenscenter.com • info@citykonferenscenter.com

Höre Industri AB				ICA-Hallen Enskededalen		<i>Betald annonsplats</i>	
				<i>Betald annonsplats</i>		John Anders Smensgård Firma	
Komatsu Forest AB		AB KONGAHÄLLA BILCITY		Krageholm Drift AB		Krontorp AB	
Krossekonomi AB							
Mofab AB						Livs & Jourbutik i Ekillå AB	
Montage Consult Produktion AB		Mora of Sweden AB					
Noj Service- verkstad AB		Nordhydraulic AB		OCAB Hjulsbro Sanering AB		Pads Skandinavia AB	
Panrab AB		projektel www.projektel.se		Readsoft AB		Reframe Consulting	
Pettersson & Duhr AB				S M Johannesson AB			
		Serviceföretaget Pima AB		Skogstransport M Larsson AB			
Swetex Invest AB				System Edström Bilinredning AB			
				TJ Utveckling AB		Tobin AB	
Trellegräv AB		Vi erbjuder Bokföringstjänster, Redovisningstjänster, Ekonomisk-Juridisk rådgivning samt Skatterådgivning.					
				<i>Betald annonsplats</i>			
Vi Hornstull		WR Controls AB		Värsås Villan AB			
Yellow Register AB		Åke Huss AB		Ås Marås Lantbruk			

Energiskog

SCA och norska Statkraft gör en storsatsning på vindkraft. De båda företagen vill bygga sex vindkraftsparker i Mellannorrlands skogsbygder med totalt 450 vindkraftverk. Fullt utbyggd kommer satsningen att ge 2 400 GWh förnybar el per år, nära två procent av Sveriges totala elförbrukning och

betydligt mer än den totala vindkraftsproduktionen idag, en satsning på över 16 miljarder kronor. Våra växande skogar binder koldioxid, ger värdefull råvara för Sveriges viktigaste industri och förnybar el – utan att vi behöver elda upp prima industriråvara.

www.forestproducts.sca.com

SCA FOREST PRODUCTS

MELLENSTEDT DESIGN

<p>AB E. Blomgrens Elmontage</p> <p><i>Betald annonsplats</i></p>	<p>Advokatfirman Fylgia KB</p>	<p>AKLA Field Aid System</p>	<p>Alex Skogsservice</p>	<p>BERGHOLMS TRANSPORT AB</p>	
<p><i>Betald annonsplats</i></p>		<p>Ansys AB</p>	<p><i>Betald annonsplats</i></p>		
<p>Binsell i Uppsala AB</p>	<p>BOK & TRYCK ...mycket mer än bara tryck! Bollnäs Tel 0278-105 47 • Söderhamn 0270-172 95</p>	<p>Bradata MCP AB</p>	<p>bushido</p>	<p>Cascades</p>	
<p>Blomsterlandet AB</p>		<p>BYGGNADS AB BRÖDERNA PERSSON</p>	<p><i>Betald annonsplats</i></p>		
<p>CF Revision AB</p>	<p>Conny Persson Entr. AB</p>	<p>Creacon HKAB</p>		<p>Databyrån för Inform.beh. AB</p>	<p>DATEK Industrielektronik AB</p>
<p><i>Betald annonsplats</i></p>				<p>Duvlinge Gård AB</p>	<p>Elektronik Mekanik AB Bastborregatan 7 721 34 Västerås Tel 021-13 45 90 Bittel 070-535 67 90 Fax 021-13 45 51</p>
<p>ELON Svenska AB</p>	<p>EUROPARK Member of APCOA Group</p>	<p>PORSRÄCKA Trätjänst</p>		<p>Friggagatans Livsmedel AB</p>	<p>Fritz Blommor AB</p>
<p>Emmaboda Gravvårdsindustri AB</p>				<p>GermaTech AUTOMATION, HARDWARE, SOFTWARE & TRAINING</p>	<p><i>Granströms Åkeri AB</i></p>
<p>Gylle Mec AB</p>	<p>Hisstema AB</p>	<p>HÖLMETODER AB HÅLTAGNING & RIVNING • ☎ 08-87 81 32</p>		<p>Höganäs AB</p>	
<p> Holistic</p>	<p><i>Betald annonsplats</i></p>				

FEM FRÅGOR TILL DEN NYA VÄLFÄRDENS ORDFÖRANDE

Politiker: Ta tag i de stora problemen!

Inför förra valrörelsen 2006 förde Den Nya Valfärden in begreppet "utanförskap", som fick en stor roll i valrörelsen och säkert bidrog till att alliansen fick majoritet. Har ni något nytt begrepp för årets valrörelse?

Då råkade vi ta upp "utanförskap" i precis rätt tid, säger Patrik Engellau. Det var nästan som om det fanns en social beställning på de siffror vi plockade fram som visade att arbetslöshet och utanförskap var mycket större än vad man tidigare erkänt, framför allt bland ungdomar och invandrare.

Vi har inget motsvarande inför årets valrörelse. Däremot märker jag att vår bok "Låt dem inte komma undan – tio viktiga frågor till Sveriges politiker" fått ett hyggligt genomslag, i alla fall i media.

När man läser boken "Låt dem inte komma undan", så tycker jag mig märka en viss frustration hos dig och medförfattaren Thomas Gür över att de frågor som ni tar upp inte ges plats i den politiska agendan?

Självklart. Vi pekar på fundamentala frågor som måste hanteras för att vända Sveriges utveckling till det bättre. Det är frågor som politiker helst inte vill förhålla sig till, i alla fall i valtider.

De problem vi lyfter fram är inte lätta att lösa. Det handlar till exempel om att Sverige sackar efter i den internationella BNP per capita-ligan där vi på några årtionden sjunkit från plats fyra till plats 28, om svenska skolevers dåliga kunskapsnivå jämfört med årskamrater i andra länder, om villkoren för företagandet, om ökningen av våldsbrott och så vidare. För att åtgärda sådant räcker det inte med att förändra en skattesats här eller där, det krävs statsmannaskap.

Har du några exempel på hur politiker inte tar dessa frågor på allvar?

Ta det här med den svenska skolbarn sackar efter i kunskap. För att komma till rätta med det så har ett parti föreslagit 1000 nya skolkuratorer. Det hjälper förstås inte. När det gäller sommarens debatt om bättre integration av romer så kom en statlig offentlig utredning med ett förslag om att man borde tillsätta språkexperter för att se till att romernas språk får rättstavningsregler, vilket tydligen saknas idag. Hur skulle rättstavningsregler i romani chib kunna hjälpa romer att integreras i Sverige?

Arbetslösheten bland ungdomar och invandrare är ett annat exempel. En viktig orsak till detta är att den svenska arbetsmarknaden är gjord för insiders, de som redan har jobb och bra villkor. Med fastställda, kollektivavtalade löner

och regler om anställningstrygghet och så vidare berövar vi invandrarna och de unga möjligheterna att konkurrera med lön och anställningsvillkor. Dessa grupper får helt enkelt inte använda de konkurrensmedel de har eftersom politikerna inte vill ändra på de regler som gäller på dagens arbetsmarknad.

Eftersom politikerna inte vill röra vid så känsliga men avgörande saker som exempelvis arbetsrätten så tvingar de sig själva att komma med förslag som inte rör problemens kärna. Ett parti tror till exempel att ungdomsarbetslösheten ska grejas med jobbcoacher, alltså någon sorts arbetssökningsterapeuter. Det är som om en läkare ordinerade åderlätning mot lunginflammation bara för att han inte ville skriva ut penicillin av principiella skäl.

Det verkar som om din respekt för den politiska retoriken inte är så stor.

Inte särskilt. Men jag har stor respekt för politikernas svårigheter att tala klarspråk. De måste alltid säga det som av någon anledning anses vara politiskt korrekt om de inte ska bli hudflängda. Det är ett problem, för det snedvrider hela det politiska samtalet. Invandringspolitiken erbjuder ett bra exempel. Den är ett plågsamt misslyckande, men den politiker som erkänner detta faktum riskerar att bli stämplad som rasist. Det är som om invandringspolitiken var viktigare än invandrarna. I ett så infekterat debattklimat drar sig många politiker för att beröra en del viktiga frågor annat än i oklara ordalag, det är sorgligt men begripligt. Men som följd blir det politiska samtalet krångligt och konstlat jämfört med det som vanliga människor för vid köksbordet.

Den framstående EU-politikern Jean-Claude Juncker har uttryckt det här politikerdilemmat ganska bra. Han sa "Vi vet precis vad som behöver göras, men vi vet inte hur vi ska bli omvalda när vi gjort det." Det uttrycker inte precis något förtroende för väljarna, men det är så många politiker känner.

Sedan är det klart att politiker ibland grips av övermod. De tror att de kan göra saker som de inte kan. Skapa nya jobb, till exempel. En politiker kan inte skapa ett enda nytt jobb annat än om han själv blir exempelvis en duktig korgvubbe. Däremot kan politiker skapa goda förutsättningar för att andra, så kallade företagare eller arbetsgivare, ska skapa nya jobb. Det är faktiskt sant, företagare kan skapa nya jobb ur ingenting. Verkar magi, kallas entreprenörskap. Politiker borde vara ödmjuka nog att erkänna och bejaka detta faktum.

Men i stället för att lägga livet till rätta för företagare som skapar nya jobb

vänjer vi oss vid en ökande arbetslöshet. För 20–30 år sedan tyckte man att 4 procents arbetslöshet var näst intill en katastrof. I dag är den verkliga arbetslösheten över 17 procent och vi rycker lite på axlarna och hoppas att det ska komma någon sorts högkonjunktur och rädda oss. Den där bekväma tillvänjningen är inte bra, framför allt inte för de svaga som drabbas.

På 1880-talet var Sverige ett av världens fattigaste länder. Det är bara tre, fyra generationer bort. Finns det risk att vi sjunker tillbaka i likadan fattigdom?

Haha, det kan förstås vara nyttigt att ställa även ovanliga frågor om vad som kan hända på lång sikt. Men frågan vänder tankarna fel. Det är inte sådant vi ska oroa oss för. Det är illa nog om Sverige fortsätter att tappa position i den internationella BNP per capita-ligan. Det är inte roligt för ett fotbollslag att gå från allsvenskan genom divisionerna ned till korpligan. Visst, man kan ha trevligt även i korpligan, men det är ingen som tar spelarna på allvar. Det är lätt att falla ned, men svårt att ta sig upp. Ett land bör av ren självbevaringsdrift se till att hålla sina positioner. Nästan ingen nu levande svensk är så gammal att hon upplevt att Sverige varit annat än en internationell toppspelare. Vi kan inte föreställa oss något annat. Vi tror att det är inskrivet i tillvarons genetiska kod att Sverige alltid ska vara ett bra land vare sig vi anstränger oss eller inte. Men så snäll – och partisk till Sveriges förman – är inte tillvaron. Vi måste sköta oss. Jag tycker vi slarvar med det ☐

Intervjuare: Lars Abelin

»Vi vet precis vad som behöver göras, men vi vet inte hur vi ska bli omvalda när vi gjort det«

Politikerdilemma, enligt EU-politikern Jean-Claude Juncker

Patrik Engellau är ordförande för tankesmedjan Den Nya Valfärden, som han startade 1988. Han har även skrivit ett fyrtiotal böcker, mest om samhällsfrågor.